

ВОЛЯ НАРОДА!

ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ!

ВОЛЯ ЛЮДИНІ!

ВСУРМА

ВИДАННЯ
ЗАКОРДОННИХ ЧАСТИН
ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ

1949.

ВЕЛИКДЕНЬ

Ч. 5.

І була перед Воскресінням Голгота: Христос, усіблена Божої Правди на землі був розп'ятий на глум юрбі. Дехто з юрби посміхався з Нього, решта проходила байдуже попри Нього, а в багатьох із Його учнів закралася в душу зневіра. Та переможцем вийшла віра Воскресення прийшло і світло Правди перемогло темряву.

І в нас сьогодні Голгота, в Україні. Наша правда зневажена а Україна — розп'ята на хресті страждань. Верог глумиться, а юрба народів проходить байдуже попри нас, зайнята своїми справами. І багато маловірів, слабодухів усумнилось: чи справді прийде Воскресіння те, що про нього полум'яними поривами записано було у наших юних серцах? Чи не згине Правда у муках на віки, на завжди?

Так думали теж ті слабодухи, що стояли під хрестом Розп'ятого. Та глянувши на Його обличчя, вони бачили круг Його дивне світло; а з уст Його, спечених болем терпні, пліли не нарікання зневіри, а слова незломної віри в перемогу. І чули маловіри, що від цього тане їх страх і зростає віра.

І ми, глянувши сьогодні на духове обличчя українського народу, бачимо дивне сяйво величі його геройкої постави. І ніхто не чує від нього стогону зневіри, ні жалісних нарікань. В нерівному бою з наїзником падуть юнаки, гинуть у муках тортури катовані

українці, гнані поспаками МВД, присуджені на заслання; але всі воїні приймають з героїчним спокоєм цю чашу терпні і з незломною вірою в перемогу. З невимовним болем приймають вістку про смерть їх найдорожчого сина, матері і вістку про смерть їх чоловіків молоді жінки. Але розпуга й зневіра не зважуються ні на мент заглянути до тих очей, що крізь близки чистих сліз блисить діамантом віри: „вони впали, щоб воскресла Правда”.

І кожний маловір чує, як від цього тане їх зневіра, а втомлене серце наливається життерадісною

ІЗ ЗМІСТУ:

- ВЕЛИКОДНІ ОБРАЗКИ
- МЮНХЕНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ
- ПОЛІТИЧНИЙ СТАН НА УКРАЇНІ
- ЗА УКРАЇНСЬКЕ МОРЕ
- ЩЕ ОДНА ІЛЮЗІЯ МИРУ
- ЧИСТКА В САТЕЛІТНИХ ДЕРЖАВАХ

вірою: що нас не обманено! Те, що записано в наших юних серцах, здійсниться! Нарід, що так героїчно змагається за свою Правду, не може впасти, Його Воскресіння мусить прийти, Його Правда переможе. І хоч сьогодні він ще на Голготі, то гомін бойових сурм і тріск кулеметів сповіщають вже недалекий світанок, коли розваляться гроти і радісно повітає брат брата:

„Христос воскрес — воскресла й Україна!”

Великдень боївки ОУН у Карпатських лісах
(Фотознімка з 1946 р.)

Політичний стан на Україні в 1948 р.

Суцільний образ політичного положення в світі і на Україні з'єсновує інструкція Проводу ОУН з червня 1948 р. Інструкція складається з загально-політичної і з практично-інструктивної частини. Остання має характер довірочних напрямних для підпільної роботи членства під большевицькою окупацією й оголошенню не підлягає.

Перша, загально-політична частина інструкції дає синтетичний огляд міжнародного становища, положення в ССР і на тому тлі — образ положення в УССР та становища української справи за кордоном. В іншому організаційному виданні буде поміщена повністю перша частина інструкції. Ми подаємо ті розділи з неї, що змальовують положення в ССР і в УССР, щоб дати читачам повний образ підсоветської дійсності в 1948 році.

ДО СТАНОВИЩА В ССР

1. Політичний гніт комуніст. партії в ССР, терор МВД і МГБ — тривають з непослабленою силою. Партийний апарат щораз безцеремонніше й одвертіше втручається в усі ділянки державного життя. Щоб, з одного боку, зберегти позірність окремішності партійного апарату від державного і з другого боку, зберегти за членами партії насамперед становище „керівників” усього життя в державі, становище наглядачів в усіх ділянках совєтського життя, большевицькі верховоди в останній час були примушенні навіть повести курс проти „підмінювання державного апарату партійним”.
2. В останній час гніт большевицької партії привів особливо яскраві форми в боротьбі проти свого роду „ухилів” у літературі, економічній науці, філософії, театрі, музиці. Партия гостро скрипкувала й засудила працівників культурного фронту за найменші відхилення від офіційної лінії; за скількинебудь реальне, а не „романтизуюче” зображення совєтської дійсності, за пессимізм, за захоплення побутом передреволюційної доби, за „місцевий націоналізм”, за „схильність” перед Заходом та його наслідування, за слабке пов’язання сьогоднішньою творчістю з російською національною „культурною спадщиною”.
3. Російсько-шовіністичний курс большевицької політики щораз більше посилюється, стає щораз нахабнішим. Щодо неросійських народів ССР російсько-большевицькі імперіалісти не тільки всіма засобами пропагують теорію про „вищість і керівну роль” російського народу в Совєтському Союзі, але й практично цю теорію реалізують. Щодо всіх народів світу, всупереч історичній правді, большевицько-російські шовіністи намагаються доказати „передову роль” Росії у всесвітньому культурному розвитку, переконати світ у тому, що Росія внесла нібито величезний творчий вклад у всецінну історію.

Не зважаючи на жахливу денационалізаційну політику большевиків, неросійські народи ССР не зрікаються ідеалу національної незалежності і в усіх можливих формах ведуть боротьбу за своє позначене національне визволення. В порядку розправи з національно-визвольними рухами большевики в широких маштабах

вивозять національно-свідомий елемент на Сибір, проводять масові арешти.

4. Економічне становище Советського Союзу й далі дуже важке. Большевики намагаються зреалізувати теперішній п'ятирічний план за рахунок економічного грабежу народних мас (високі безпосередні податки, нова позика, грабіж у формі „добровільних датків”, низька рельна плата та фізична експлуатація працюючих, високі норми виробітку, соцзмагання, стахановщина, тиск на працюючих за допомогою „герой соціалістичної праці”, медалів, орденів). Підготовка до нової війни і в зв'язку з цим розбудова насамперед воєнної промисловості довели советські народні маси до краю зліднів. Від закінчення війни й до сьогодні в становищі працюючих мас Советського Союзу не має ніяких змін на краще.
- На погіршення становища працюючих мас Советського Союзу великою мірою впливає також всебічна підтримка большевицьким урядом комуністичних рухів поза межами ССР, що на неї він витрачав щорічно величезні засоби й фонди.
5. В наслідок війни дійшло до гострих протиколгоспних тенденцій серед селянських мас, що з'явізували з війною надії на зміну колгоспної системи, а також до повної дезорганізації колгоспів. Щоб: а) опанувати загрозливе становище на відтинку сільського господарства та б) використати колгоспи, як основне джерело коштів для розбудови воєнної промисловості, большевики створили при Раді Міністрів окрему Раду в справах колгоспів, надаючи їй дуже широкі повноважності. Ці окремі заходи мають на меті відбудувати колгоспну систему в її довоєнній формі та ще міцніше затиснути селянські маси в колгоспне ярмо.
6. Т. зв. грошова реформа — це черговий глибоко-протинародній акт большевицької політики супроти працюючих мас. З соціального погляду вона означає цілковите нехтування большевиками інтересів працюючого народу. З економічного погляду грошова реформа — не що інше, як тільки нечуваний грабіж народних мас з їхніх грошових засобів. Про це свідчить як співвідношення старих рублів до нових, так і незвичайно поспішний спосіб виміни грошей. У результаті „реформи” працюючі маси ССР практично втратили 90% своїх грошових засобів. Саме такий глибоко-протинародній характер „грошової реформи” примусив большевицький уряд попередити самий закон про реформу довгими, брехливими поясненнями в цій справі. На таку грабіжницьку реформу большевики були примушенні піти: а) з уваги на післявоєнну інфляцію, що в останні роки дійшла в ССР до дуже широких розмірів, б) з уваги на конечність знайти додаткові суми для реалізації четвертої п'ятирічки. І перший, і другий момент говорять про незвичайно важке фінансове й загально-економічне становище ССР.
7. Скасування карткової системи, незначне зниження цін на деякі предмети споживання в своїх практичних наслідках не тільки не привели

- до покращення життя працюючих, але, головно, коли йдеться про робітників більших промислових осередків, це життя ще погіршало (перед крамницями стоять сьогодні довжезні черги, в магазинах немає важливіших предметів споживання, ні товарів шир. вживання).
8. У зв'язку з недостачею товарів триває спекуляція на „чорному ринку”. Всі важливі предмети споживання й товари першої потреби попадають не до державних магазинів, а на „чорний ринок”, де вони продаються за високі ціни. Боротьба з „чорним ринком” ведеться здебільша тільки формально й дає малі результати. Діється так тому, що в спекуляціях на „чорному ринку” беруть участь не тільки завідувачі баз, магазинів, крамниць, але й партійці, працівники адміністрації й поліції.
  9. В той час, коли працюючі маси Советського Союзу живуть в умовах нечуваних зліднів і експлуатації, большевицькі сатрапи забезпечують собі щораз країні умови життя. Розподіл советського суспільства на клясу большевицьких експлуататорів і паразитів та на клясу визискуваних працюючих стає щораз виразніший.
  10. Важкі економічні й несправедливі соціальні відносини тільки поглиблюють здавна існуюче незадоволення мас з большевицького режиму. В багатьох випадках советські працюючі починають висловлювати це своє невдоволення одверто, прилюдно.
  11. Відносини, що існують в ССР, зокрема відносини соціально-економічні створюють сприятливий ґрунт для пропаганди наших революційних ідей у всьому ССР.

ДО СТАНОВИЩА В УССР

1. Найхарактернішим явищем життя в УССР лішається й надалі визвольно-революційна боротьба українського народу. Не зважаючи на інезвичайно сильний наступ МВД і МГБ, українське революційне підпілля, хоч і зазнало втрат, разом з усім українським народом продовжує далі боротьбу. На деяких відтинках наш революційний рух розгорнув наступ і досягнув успіхів. Як революційні й повстанчі кадри, так і українські народні маси в своїй боротьбі проти большевицьких окупантів проявляють величезну стійкість, високу ідейність, у багатьох випадках — безприкладний героїзм.
2. Бачачи свою неспроможність знищити український визвольно-революційний рух і водночас дуже добре усвідомлюючи собі всю загрозу нашої боротьби для дальнішого розвитку відносин в ССР, большевики в останній час зосередили керівництво боротьбою з українським революційним рухом у Москві.
3. Все життя в УССР в 1947 р. проходило під знаком „прибирання України до рук” московським імперіальним центром, що на весні 1947 р. прислав в Україну з цією метою Кагановича. В першу чергу посиленій наступ поведено на український революційний рух, на працівників культури за їхні „націоналістичні ухили”, на ліквідацію „проривів” на відтинку сільського господарства. Найменших, просто ніяких успіхів не добився Каганович на відтинку боротьби з українським революційним рухом.
4. Для приборкання визвольно-революційної боротьби в Україні і з метою фізично винищування українського народу большевики періодично проводять масове виселення української людності. Особливо широких розмірів набрав цей вивіз 21-24 жовтня 1947 р. в зах.-українських областях. На Сибір, у Середню Азію вивезено 150 тисяч українців. Жертвою вивозу випали насамперед найсвідоміші національно українські родини.
5. З метою повного політичного опанування ЗУЗ впродовж осені 1947 р., зими й весни 1948 р. большевики роблять тут сильний тиск на проведення суцільної колективізації. Західно-українське селянство, підтримуване й кероване підпіллям, чинить інезвичайно сильний спротив цій акції. Большевицькі успіхи в цьому напрямі покищо невеликі. Нічого ім не помогають найширше застосований фізичний і моральний терор, шантаж, арешти.
6. З початком 1948 р. на всій Україні большевики провели масові лови молоді на роботи в промисловості і до т. зв. школ ФЗН. Ця акція мала на меті:
  - а) поповнити робітничі резерви й підготовити собі на майбутнє фахові кадри (ФЗН),
  - б) вирвати молодь з рідного середовища й перевиховати її в дусі большевицьких ідей,
  - в) зосередити в промислових центрах більшу кількість військово здібної молоді, щоб цим способом облегчити мобілізацію на випадок війни,
  - г) позбавити революційний рух його молодих надійних резервів,
  - д) уbezпечитись на випадок війни проти поширення повстанської боротьби.
- Вся акція нагадувала горезвісні лови людей на примусові роботи німцями. Українська молодь чинила спротив цій акції, уникаючи всіми способами вивозу.
7. Русифікація всього життя в Україні набирає щораз гостріших і ширших форм. Особливо виразно видно цей курс у західно-українських областях. На вулицях міст чути тут переважно російську мову. Відкрито багато російських шкіл. Масово насилують росіян до всіх адміністративних і економічних установ, до фабрик, майстерень, до школ. Ведеться широка пропаганда в російсько-шовіністичному імперіалістичному дусі. Все це мас на меті знищити Україну, як окрему етнічну одиницю, культурно й політично асимілювати український народ.
- Окремо треба відмітити масове звільнювання в Україні службовців і працівників української народності та обсаджування їх місць росіянами. Це спричиняється до ще ширшої колонізації українських міст російським елементом.
8. Розперезаність большевицького терористичного апарату й адміністрації в Україні, зокрема в Західній, доходить до крайніх меж. Больевицькі бандити стріляють у нічому невинних людей, грабують окремих громадян, крадуть все, що попаде, з піль, з городів. Мордування ні в чому невинних людей емведистами, працівниками адміністрації — масове, щоденне явище в Україні. У відповідь на большевицький терор народ і революційне підпілля чинить активний спротив ворогові.
9. Вибори до місцевих Рад депутатів трудящих — це чергова большевицька комедія, що мала на меті створити в масах ілюзію демократичності большевицького режиму. Тільки як до

Бефон, з друкарні ОУН Карпатського Краю.

Україна — бастіон християнства й свободи на європейському Сході. (З наших транспарентів в Бельгії).

чергової большевицької комедії поставилися до цих виборів українські народні маси.

10. Політичний гніт, терор МВД і МГБ, соцільна несправедливість і економічна експлуатація об'єднують українські маси довкола революційно-визвольного руху і створюють сприятливі умови для залучування їх у визвольну боротьбу.

11. Щоб знищити український визвольний рух на західних окраїнах Українських Земель, що перебувають під польською окупацією, на весні 1947 року польсько-большевицькі імперіялісти на наказ і в спілці з своїми московськими господарями повели генеральний наступ проти УПА й ОУН на цих обирах і проти решток українського населення, яке ще там залишилося. УПА, ОУН і все українське населення чинили геройчний спротив. Населення викинено силою з його хат і вивезено головно в Ольштинське воєводство (Прусія). Відділи УПА — революційне підпілля, зводчи завзяті нерівні бої з польсько-большевицькими дивізіями, намагалися втриматися на рідних землях якнайдовше. Коли ж це стало фізично неможливим, кілька відділів УПА та груп революціонерів, згідно з дорученням Проводу, пробилися через Чехо-Словаччину в західну Німеччину, щоб там, у західній Європі скласти перед народами світу протест проти большевицьких злочинств над українським народом. Основна частина відділів УПА і революціонерів перейшла до УССР продовжувати тут визвольну боротьбу проти большевицьких окупантів. Боротьба всього українського народу, УПА й

ВЕЛИКОДНІ

Петро Карпенко-Криниця

ВЕЛИКОДНЄ

Розкриймо вікна, вслухаймось як дішле,
Горює і корчиться в крові.
Тихіше ж, тихше...
Відчуймо ран роз'ятрення живі.

Відкриймо очі: храми і святыни
Рудий проймає дим.
І крик дітей і сліз матери, і
І все — гріхом оправдане яким?

Огляньмось: тіло корчиться в стожарах,
Роздерте тіло, здобич степова...
Ой, кари, кари, кари! —
Справля бенкет новітня татара.

Лихі стрясають просторінь літаври,
Кістки на тирлі гульбища і сміх,
І п'яно-хижий погляд мінотавра
Шукає жертв нових.

О, Боже, скинь же в чортову гесину
Усіх, як стадо д'яволське, як гній,
Хто з нас повторить заповідь смиренну,
Яку Ти дав рабам своїм: — не вбий!

ОУН на західних окраїнах Українських Земель пр. 1944—47 ввійде в історію нашої революційної боротьби останніх років, як одна з II най-світливших сторінок.

*

З практично-інструктивної частини наводимо загальний вступ до практичних вказівок по боротьбі з колективізацією.

КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ

Колективізація ЗУЗ це важливе питання в першу чергу політичного характеру. Шляхом сколективізування ЗУЗ большевики намагаються окупувати ці терени політично. Селянство є рішуче проти колгоспної системи і большевикам тільки терором вдається організувати колгоспи і то тільки там, де в основному не було солідарності між селянами і де послабли наші революційні впливи. Наша протиколгоспна пропаганда зробила багато, але самої тільки пропаганди замало. У відповідь на большевицький терор мусимо силою розганяти колгоспи, що вже існують і недопускати до створення нових (далі слідують практичні вказівки).

В протиколгоспну акцію включити ще МТС-и і радгоспи. Їх треба знищувати повністю. (пропускаємо).

Протиколгоспний відтинок нашої боротьби повинен ще сильніше затиснити нашу одностайну поставу з усім народом. Свою зброю ми мусимо захищати українське селянство перед колгоспним рабством.

ОБРАЗКИ

1927

БУНТ ПРОТИ БОГА

(Фрагменти з спогаду)

Духм'яна великома ніч 1927 р. оповила Харків. Незбагнена, хвилююча радість горіла в очах кожної чесної української людини. І мати благословила дітей своїх на сон, а їм не хотілося спати. Робітник, приготувавши для посвячення паску, схилявся над столом, дивився на засычений перед образами лампадку. Його душу полонив світливий неспокій і він, спокійний з виду трудівник, підходив до вікна. Духм'яна великома ніч! Море електричного світла здавалось урочистим, неповторним. Тротуарами поодинці й групами люди поспішали до церков. На трамвайних зупинках було людно. Думки й дороги вірних синів окупованої ворогом землі в ту ніч сходилися в Божому храмі. І тоді ж, у ту ніч, в одному райкомі комсомола давалися останні інструкції тим, кого підбивалось на бунт проти Бога.

— Сматрите, таваріщі, чтоб нікто с вас не подкачал! — говорив секретар райкому.

Люди плавом пливли до Мироносицької церкви. Поважні й спокійні, усім своїм еством вони віддавались молитві. Їх душі, ображені й згвалтовані „здобутками жовтиової революції”, були хоч на якийсь час сповнені пресвітлими спокоєм.

І раптом десь у темноті настороженої провулку повисла невідразна пісня. Як грім розгнуздалого прибою, глухий гамір і пісня наближалися до церкви. Вже було чути поодинокі викрики, виразнішими ставали слова. Ті, що стояли близько біля входних дверей, почули огидні й обурливі слова московсько-більшевицької „песни”:

Наш поп благочинний
Пропіл тулуп овчинний
І вож перочинний —
Замечательно!

Наближалися комсомольці. Було ясно, що забезпечивши себе „зорким глазом” людожерів ГПУ, вони вирішили перешкодити населенню міста провести спокійно перед-великома ніч. Комсомольці до церкви приїхали автами. Понадягавши на себе ризи та інші речі церковного обряду, що їх було раніше сконфісковано по церквах, вони обнімалися з дівчата-ми, розмахували хрестами й вигукували частушки.

— Ванька, затягівай!

І якийсь здеклісований босак вигукнув:

Далой, далой манахов,
Рабінов і папов!

Решта комсомольців підхопила:

Залезем ми на небо,
Разгоним всіх багов!

Люди поволі виходили з церкви, розбрелися по ограді й тихо молились, не зважаючи на перешкоди комсомолії.

Великома світання дихало прохолодою. Люди, що прийшли на ранішню службу Божу до Кладбищенської церкви, також були стероризовані комсомольською бригадою. Вони вийшли з церкви, розбрелися між могилами і так молились.

Пушкінський цвинтар огорнув ранковий туман, заховавши людей від ока богохульників. Старій молоді чекали Великого дня і не тривога, а радість і віра в Христову Правду проймала їх душі й серця. Народжувався день. Ставали чіткішими обриси будинків, людей. Паска була посвячена в обох церквах — Мироносицькій і Кладбищенській. І голосне „Христос Воскрес!” линуло з десятків, сотень, тисяч українських вуст, як символ триумфу Правди.

Христос Воскрес!

1945

I НАМ ЗАДЗВОНЯТЬ ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ...

Весняний день прижмурив свої очі, ще усміхнувшись раз до тих, що вінчують ніч і відішов кудись в незнане, щоб вже не повернутися. Ліси стоять мовчазливі, німі і тільки шум дерев прощає нас, немов благословити в заступництві матерей, що десь далеко просить Бога за Україну і своїх дітей.

На обрії вже недалеко перед нами заморгали світла селянських хат. Вони блимають так привітно, кличути і вітаючи своїх гостей: „Ходіте, завтра Великдень, ходіте, ми вінчайдем Вас”.

Так, Ви вінчайдете, ми знаємо це. Селянські сірі стріхи й ширі любі люди.

Прийшли. Заширябали в вікно, пройшла одна хвилина і вже сердечний усміх-і дружній потиск старечої руки.

— Як добре, що прийшли. Ми так чекали. А знаєте, криївка вже чекає Вас, залишиться на завтра, не залишайте нас самих на Свята”.

— Добре, матусю, ми будем з Вами.

І залишились.

Скоро минула весняна ніч. Ранок застукав до нас в стодолу і нагадав нам, що він вже тут. Кругом спокій. Так виглядає, що більшівки залишили людей в спокій хоч на один день, на Свято Воскресіння. Ми сидимо й линемо думками, одні — в минулі, а другі — в майбутні. Раптом в селі озвались дзвони. Вдалили сумно, приважно і скоро замовки.

Так церква кличе своїх дітей до себе на молитву. Священика забрали більшевики, бо не хотів переїхти на „православ’я”. Тепер вона стоїть сама, масстата, ще більше дорога й свята як колись. А в ній зібралися люди й вирвались десь в небеса воскресна пісня.

„Христос Воскрес!” — співають люди, „Христос Воскрес!” — кінчають дерева, птахи й хмарі. Пі-

сня прохання, пісня надії, пісня перемоги. Замовка пісня, всі розійшлися, а щось в серцях співало дальше: „Воскрес, воскрес і ми воскреснем, і нам задзвонити воскресні дзвони!”.

Якось так дивно виглядає село в такий великий святочний день. З нашої криївки видно дорогу, хати, подвір’я. Чому ніде не лунають пісні та не гуляє молодь. Тільки дорогою проходять дівчата, а старші зібралися гуртками по подвір’ях і розмовляють... має бути про те, коли тікатимуть більшевики. Во це найкраща тема „щасливих” мешканців ще „щасливішої” країни...

Спокійно, тихо промінув час. До нашої стодоли закрався сумерк. Ще півгодини — і ми вільни. Виходимо в село і бачимо, що тільки вечером воно ожило. Вже з'явилися повстанці з ліса, кругом зацарювали святочний настрій і радість зустрічі. Щойно тепер, вночі, населення святкує своє свято, що йойно тепер, коли прийшли їхні сини й доньки, що боряться зі зброєю в руках за нашу волю, за наше Воскресіння.

Село переродилося. Вже залунали пісні й сміхи немов колись; село не закинуло своїх традицій. В нашої господині світилися очі. Її син також у лісі, але далеко звідси. А там десь чужа маті вітає радісно його, як вона нас.

— Ви всі — наші діти, вітайте з Воскресінням і тямте, що наша надія — це Ви — десь у глибину душі вірвалися її слова.

І ми святкуємо разом з селом.

Святкуємо радісно, святкуємо безжурно, бо там, в темряві святочної ночі, сторожке око повстанських стійок гарантіє нам хвилеву безпеку. Розмовам і рadoщам немає кінця, хоч у всіх блукає думка, чи не перервуть нам босяки нашого свята? Але навіщо думати про те. Правду каже сивоволосий дядько: користаймо з того, що ми разом.

Вже близько північ і нам пора йти в дорогу.

Та хтось іде. Відкрилися двері і прийшов стійковий, а з ним малій 10-літній хлопчик з поблизу села.

— Христос Воскрес! — тремтить хлоп’ячий голос — до Вашого села ідуть більшевики. Вони ще звечора прийшли до нас, перешукали, а тепер хочуть наскочити сюди. Мене послали повідомити Вас.

Воно таке звичайне, що на нікого не робить враження, тільки в малого Андрійка засвітились очі, що він виконав своє, не перше вже, підпільне завдання.

Стійки вже стягнені і ми відходимо. Ще тільки прощання, ширі, сердечні — і ми покинули село, щоб уникнути в ньому боя.

Знову все замовило, тільки зорі весело моргали до нас і розмовляли з вітром. Вони нагадували близкіші очі малого хлопця, що приніс вістку.

О, Краю рідний! Такі, як він, є запорукою Твоєї перемоги; тому вже близький день, коли зграють воскресні дзвони Тобі на славу!

Оригінал

ВЕЛИКОДЕНЬ В КАРПАТАХ

Великодня субота в 1945 р. Цілій день просиділи ми на дощі в лісі над селом Брунари Вижні з думкою, що як тільки настане вечір зайдемо до села, а там, висушивши одяг і набравши харчів, рушимо даліше в рейд. Святкувати тут небезпечно: терен слабо охоплений організаційною сіткою, слабі зв'язки, низька сільськість населення; краще нам буде десь в лісах коло Лосього або Злоцького, там догідніший терен, свідоміше населення.

Перед самим вечером наша розвідка подала нам звідусель вістки. Вістки були невеселі. На шляху Криниця-Новий Санч від пілудня іздуть ворожі панцирні патрулі; до Криниці перед вечером прибуло кільканадцять вантажних машин повних війська. В Грибові помітило рух серед частин НКВД, а серед населення ходять чутки, що бандерівський відділ у силі кількасот чоловік просувається у напрямі Криниці. До Устя Руського прибула сотня енкаведистів, а після патруля була перед вечером аж у Нижніх Брунарах.

Наш надто сміливий і неконспіративний рейд в Західну Лемківщину поставив на ноги весьсь більшевицький апарат безпеки і інші військові частини, що саме під цю пору находилися в цьому терені. Іти даліше було надто небезпечно, нас горстка невелика. Тому й вирішили негайно повернутися у Горлицчину, а щойно після Великодня, належно підготовившися, рушити даліше в рейд.

Коло 10-тої години ночі, повечерявши таки там у лісі, померзлі і мокрі від дощу, відійшли ми в ліс над Присліпом. Було вже досить пізно, десь коло 4-ої години над ранком. В лісі панувала незвичайна тиша, хіба тільки тут то там цвірінка нула пташка, збуджена прими зі сну, перелітаючи з одного дерева на друге.

Втомлені важким маршем стрільці посідали, де хоті міг і зразу почали засипати. Тільки стійкові, відійшовши на бік від нас, поставали мов вкопані, вділяючись пильно в пічну темряву, ловличи вухом кожний навіть найменший шелест.

Зорі вже дещо померкли і на сході почало прояснюватися. Квіління розбуджених пташок наповнювало ліс дивним часом і здавалося, що все те не дійсність, а тільки сон. Та не дово ге тривало. Нагло зза кущів показався стійковий, розбудив провідника і зголосив, що з його сторони чути далеко людські голоси і досить, близько трісніт ломаного річища. За хвилину з'явився ще й другий стійковий, цей знову зголосив, що дорогою йдуть більшевики; йдуть стрілецьким рядком, тихо, уважно, раз у раз наслухуючи. Вони вже зовсім близько.

Нам зразу стало ясно, що це більшевицька погоня, і то немає, коли зразу старається застукити нас з двох сторін.

За кілька хвилин ми вже відступали у зовсім протилежну сто-

рону, не маючи наміру десятикратно переважаючому ворогові ставити будь-який спротив. До того стрілецтво надто втомлене цілонічним маршем. Однак і тут нам не повелось. Пройшовши не більш пів кілометра, наша передня стежка завернулася й повідомила нас, що недалеко звідсіль ліс кінчиться, а там простягається довга і широка поляна, за якою виразно видно ворожі застави. Лежать вони на краю поляни навіть не замасковані. Не було іншого виходу, як підійти десь на найдогідніше місце і зайняти оборонне становище. Ми були свідомі того, що нас окружили.

Крик ворожої команди доходив до нас вже досить виразно. Ми залягли поза грубі ялиці, замаскувавши себе гильками яловцю і смериччини. Так ждали ми поки більшевики не підійдуть на таку віддалу, щоб можна було відкрити вогонь.

І на це не дово го прийшлося нам ждати. Ворожа лава підійш-

кулеметним вогнем і знову розпочинав наступ. Але даремно. Ми зайняли незвичайно догідні становища й без найменших для себе втрат усі ворожі спроби робили безуспішними. Вкінці більшевики кинулися на останній спосіб, який без сумніву був би зломив нашу оборону і, якщо не зовсім, то у великий мір, був би знищив нашу групу.

На поляну виринула з ліса ворожа розстрільна і малими стрібками почала наблизяти до наших застав. Загарчали наші кулемети, затріскотіли автомати, наші застави розпустили боронилися. Ворожа лава звільна посувалася допереду. Наши кулеметники вже не залягали. Прикладяючи коло грубих старезин пнів сперли на них свої "МГ-42" і густим олів'яним дощем сіяли по ворожій розстрільній. Ворог довго не відергав. З криком і прогланом завернулася ворожа лава назад до ліса, оставивши на поляні чотирьох своїх бійців, які вимахуючи руками, благали рятувник.

Бій тривав вже цілу годину. Кулеметчикам почало вже бракувати набоїв. Не було іншої ради, як негайно піти у протинаступ і таким способом вираатися з ворожого кільца.

Короткий наказ і наші застави перейшли до передньої лінії, а за кільканадцять хвилин з громким "слава", ціла наша група пішла у протинаступ.

Шум стрілів мішався з різким криком команди і скаженим ревом обох противників, що у багатьох випадках виривали собі зброю з рук. Грімке "слава" раз у раз виривалося з грудей наших стрільців і наша лава подавалася скоро допереду. Щемент, ще два і ми вже досягнем ворожих становищ. Тут то там бачимо перед собою тікаючих більшевиків, інші скривилися добре в густих кущах, сіють ще по нас вогнем з автоматів. З нас ніхто не прицілюється. Наши автоматчики густим вогнем б'ють по кожному кущику, продираючись все даліше допереду.

Так перейшли ми шлях, а там через невеличку прогалину подалися в новий більший комплекс ліса: Гладишівську Магуру. Так вийшли ми лісом аж на гору, а прорізши через густій плічковий молодняк опинилися на розлогій поляні по другій стороні гори. Тут ми пристали на хвилину, щоб відпочити і провірити докладніше, чи не женеться з нами ворог.

Перед нами розгорнулась чудова горська панорама. В лісі запанувала могильна тиша, навіть пітрець не важився ворохнути гильками ялиць. Над нами розгорнулося лазурно-блакитне небо, а перед нами широка смуга густого зеленого лісу. Ми звернені лицем до сходу стояли мовччи, дивлячись у синю далечіні. Якраз тоді зза обрію виглянуло велике червоне сонце і своїм промінням почевонило бліді стрілецькі обличчя.

— Христос Воскрес!... — почули ми нагло за собою. Це наш

Великодній бефон. З підпільніою друкарні ОУН на Україні 1947. р.

ла скоро до лівого крила нашої оборони і там нагло синіла пічевана стрілянина. Однак тричі вона недовго, скоро ворог замовкі, а в слід за ним і наші, зате з ворожого боку було чути команду: "ліве крило допереду!". Ворог підіграв свою розстрільну на цілій цей відтинок ліса і за кілька хвилин з усією силою вдарив по наших становищах. Торхотня кулеметів і автоматів зливалася з тріскучими крісовими вистрілами в одну дивну боюву музику; важко було розпізнати поодинокі вистріли — було чути безперервний шум, який гомоном пісся десь далеко горами і чути його було ще й тоді, як наставала коротка передишка і бій замовкав.

Може десятирі раз з черги кидалися більшевики з диявольським криком "урра" на наші становища, та за кожним разом відступали, оставивши кількох убитих або важко ранених. За кожного невдачею ворог посилював обстріл наших становищ сильним

Український спископат знищений більшевиками.

- 1) Митрополит о. Василій Липківський в 1938 р.
- 2) Митрополит о. Миколай Борецький в 1937 р.
- 3) Архиєпископ о. Олександр Ярченко в 1936 р.
- 4) Архиєпископ о. Степан Орлик в 1928 р.
- 5) Архиєпископ о. Юрій Зеченко в 1928 р.
- 6) Митрополит о. Іоан Павловський в 1938 р.
- 7) Митрополит о. Бжовеневський в 1938 р.
- 8) Архиєпископ о. Юрій Міхновський в 1937 р.
- 9) Архиєпископ о. Юхим Кальницький в 1936 р.
- 10) Архиєпископ о. Петро Тарнавський в 1935 р.
- 11) Архиєпископ о. Олександр Червінський в 1936 р.
- 12) Архиєпископ о. Кость Кротевич в 1936 р.
- 13) Архиєпископ о. Теодозій Арий в 1936 р.
- 14) Архиєпископ о. Кость Малюкевич в 1935 р.
- 15) Архиєпископ о. Йосип Оксюк в 1934 р.
- 16) Архиєпископ о. Володимир Дахівник-Дахівський в 1936 р.
- 17) Єпископ о. Григорій Стороненко в 1928 р.
- 18) Єпископ о. Яків Чулаєвський в 1929 р.
- 19) Єпископ о. Володимир Міхновський в 1937 р.
- 20) Єпископ о. Марко Грушевський в 1937 р.
- 21) Єпископ о. Конон Бей в 1937 р.
- 22) Архиєпископ о. Петро Рометанів в 1937 р.
- 23) Єпископ о. Василій Пищичний в 1934 р.
- 24) Єпископ о. Антін Броновський в 1934 р.
- 25) Єпископ о. Максим Задвірник в 1935 р.
- 26) Єпископ о. Миколай Карабинович в 1936 р.
- 27) Єпископ о. Володимир Самборський в 1935 р.

Портрети наших помордованіх спископів, архиєпископів і митрополітів були вміщені в попедному числі „Сурми”.

провідник, що саме вийшов зліса на поляну поздоровив нас цим нашим традиційним привітом і пригадав нам, що нині Великдень. Легким кроком рушили ми в длину. У кожного з нас зродилося якесь дивне почуття. Це ж бо нині Великдень. І кожен з нас линув душою у рідні сторони до своїх найдорожчих; думкою стрався розгадати одно важке неідоме: святкують вони ще у рідніх хаті?...

Микола Ярославич

1946

В селі, що тепер безлюдне

(З записника)

Наблизилося свято Воскресіння Христового, 1946. Надходила весна, зеленила поля. Над полями тиша і спокій. Польсько-більшевицька війська були розгромлені й вигнані з лемківських сіл. Селян вільніше відітхнули і запросили повстанців до себе на свята в гостину, поділитися свяченім.

Наш відділ прийшов на сердечне запрошення селян з села Я. і разом з ними взяв участь в обході з плащаницею довкола церкви. Після церковної відправи залишилися ми в селі на заздалегідь приготованих кватирах.

У Великодній неділю під гомін дзвонів організовано вмаршировано трійками в церкву й займаючи місце по середині. Під час читання св. Євангелія і Освячен-

ня св. Тайн зброю держимо на почесть. Селян побачивши нас у церкві з радості плакали. В спільній молитві линув під небо могутній спів: „Христос воскрес!”, а від цього вливалася у душі сила, певність про перемогу. Гордо і радісно ставало нам, що можемо зі зброєю в руках говорити з ворогом, що можемо своїми грудьми захищати українські села й обороняти наших безборонних і таких нам рідних селян.

Священик у свой проповіді так глибоко зворутив серця, що навіть старші, статечні господарі не могли здергатися від сліз. Ревний плач людей проходив по церкві. Рідко в житті трапляється нагода пережити такий піднесений момент глибокої споеноності.

Ще не скінчилася Богослужба, як коло церкви почувся гамір. Це прибули селянин-втікачі з сусіднього села В. На їхнє село напав знаний „батальйон смерці” Міхальського і зробив наскок на церкву. Напасники вирували церковні двері, знищили вівтар, збрали золоті чаши і відійшли назад до Сянока. Вістка насліла запізно. Відсіч була вже даремна.

З церкви розійшлися ми по запрошенням до господарів на свячене, а потім перейшли до села Р. на стрічку з Кущевим звоном.

Того самого дня перешовши через два села, вернулися ми з писанками — дарунками від дівчат — до нашого місця постою. В довгій черзі твердих днів підпільної боротьби Великдень 1946 лишив назавжди дорогий, неза-

Великодна листівка ОУН, роботи підпільного художника д. Петра, видана Технічним звеном Беркута на Лемківщині 1946 р.
(Розміри оригіналу.)

бутній спогад про українське село, що тепер уже безлюдне і про українських людей, що далеко від батьківщини, серед мазурських болот, носять у своєму серці дорогий спогад про спільно з нами пережитий день Христового Воскресіння.

Дон

1945

КУДИ І ЯК ВЕДЕ ПРАВОСЛАВНОСТЬ ЕНКАВЕДЕ?

Вернувшись знову в Україну,

Більшевики немов не ті;

Вони з чортів і супостатів

Усі зробилися... „святі”.

У ризах скрізь — енкаведисти,

Один попом, другий дяком,

А третій з них „архимандритом”.

Серьожа ж — кір „митрополитом”.

Кожен сховавши „п'ятикутній”

І „святе письмо” енкаведе,

Веручи хрест облудно в руки

Комуно-проповідь плете:

„Благословений СССР наш

Вся, вся православная земля,

Отець всевишній, сонце-Сталін

Усім нам світить із Кремля

Товариші (помилка!), браття,

Хоч ми не бідні й не слабі,

Хто не подасть то буде дратися,—

Любите Сталіна, любіть...

Тов..., братя, гляньте, б'ю поклони,

І кожен з вас нехай так б'є,

І знайте: — Сталін е від Бога,

Руйнування української гр.-кат. Церкви большевиками

Українська Католицька Церква стояла, стоїть і буде стояти на перешкоді большевикам голосити їхню брехню.

В кожній боротьбі падуть жертви, тим більше в боротьбі, де йдеться не лише про матеріальні добри, але про вічне життя людських душ. І Українська Католицька Церква поставлена Богом, щоб своїми жертвами голосити усьому світу про диявольські плани червоного люципера.

Сьогодні наша Батьківщина в руїні, червоний окупант з наших святынь поробив богохульні доми для сталінського славославія.

В дні 1 листопада 1944 р. серед невідомих обставин закінчив терпляче життя наш Мойсей, Митрополит граф Андрій Шептицький.

В дорозі до київської тюрми помер з виснаження станіславівський єпископ Григорій Хомішин.

Від катувань і побоїв в Тарнові — засланий на схід закінчив праведне життя неустрасимий перемиський єпископ Йосафат Коцловський.

В ганебний спосіб червоні кати позбавили життя Владику Карпатської України, єпископа Тео-

дора Ромжу, наїхавши на його авто танком.

Останньо прийшли до нас відомості про смерть брата величного митрополита, відомого аскета, ігумена українських студітів, Климентія Шептицького.

В дрогобицькій тюрмі замучили червоні сатрапи Великого Сина Срібної Землі, Президента Карпатської України, Д-ра Августина Волошина.

В зимній Колімі страждає невгнутий борець за Христову справу митрополит Д-р Йосиф Сліпий.

Правдоподібно там же є заслані: великий святий і знавець східного обряду, єпископ Микола Чернецький, єпископ помічник станіславівський Іван Латишевський і єпископ помічник перемиський Григорій Лакота.

В далекому Казахстані карається єпископ Микита Будка, що від большевицьких побоїв і тортуру збожеволів.

Большевики, зайнявши Берлін, вивезли в невідоме Апостольського Візитатора для українців в Німеччині, пралата Д-ра Петра Вергуна.

Большевики замучили і розстріляли кілька сотень священиків, між ними — професорів Богословської Академії у Львові — о. Андрія Іщака і о. Степана Кондрата.

Сьогодні на заслані і в тюрях перебувають тисячі наших священиків.

Червоні окупанти не щадять навіть жінок і дітей; всі, що не хочуть бути сталінськими православними, знаходять приміщення в тюрях, засланнях і концентраційних таборах.

Всюди, де панують сьогодні вісланики червоної Москви, падуть жертви. В Празі засуджують большевики і відбирають життя Президентові Словаччини, о. Д-рові Тісові.

В Польщі несподівано вмирає відомий кардинал Гльонд.

В Сербії засуджують архиєпископа Степінача.

В Будапешті, в монстр процесі, засуджують достойного Сина Католицької Церкви, кардинала Міндсенті.

Сьогодні падуть з наших уст слова рішучого протесту перед всіми влада імущими цього світу проти нелюдських знущань над Католицькою Церквою за залізною заслоною.

Ми хочемо вільно вірити в Бога!

В колишній літній резиденції Гітлера, в Берхтесгадені, українці влаштували дні 3. ц. м. протестаційну демонстрацію проти тиранії останнього тоталізму на землі, проти російсько-большевицької тюрми народів. На знімці фрагмент з демонстраційного походу, відділ молоді СУМ з транспарентом в англійській мові „Бог і Батьківщина наше гасло!“ На інших транспарентах був м. ін. німецький напис: „Німці! також і ваші сини виконують невільничу працю в СССР!“

Дем'ян Незаможний

¹⁾ Пока — улюблений „советський“ вираз, що означає — „доповчення“.

НЕ ЛІШЕ ТЕРОР, А І НЕВІЛЬНИЦТВО

В світі дуже поширенна думка, що концтабори, примусова праця, арешти і т. п. — все це є вияви терору більшевиків проти того політичного протистояння, яке вони зустрічають з боку частини населення, „ворогів народу”, як іх називають більшевики.

Правдою є, що з боку населення, і в першу чергу з боку населення поневолених народів, більшевики мають спротив, який вони зустрічають терором, і той спротив йде не від „ворогів народу”, а від самого народу, бо десятки мільйонів закатованих і засланих вже не можна розглядати, як категорію злочинців, це вже народні маси. Отже в цьому розумінні більшевицький терор і по його характеру і по обсягу є показником потенціалу того протистояння і боротьби, що чинять всі народи ССРР комуністичному режимові. І то дійсно всі без винятку. Правдою є, що поневолені народи в порівнянні з російським народом несуть неспівмірно більші жертви, бо їх спротив большевизму виходить поза межі боротьби лише з соціальними режимами, а йде і в площині боротьби за національно-державне визволення, але від того не перестає бути фактом те, що самий спротив і його розміри свідчать про антинародний характер більшевизму.

Достать, лише взяти до уваги, що кількість репресованих за 30 років складає до 15 відсотків всього населення ССРР і до 25 відсотків — дорослої частини його. При такому становищі цілком зрозумілим стає вираз, що має загальне поширення в ССРР, а саме: що кожний, хто не був в тюрмі, є лише кандидат, що чекає на свою чергу. А в тюрмах майже в кожній келії можна було прочитати вишкрабане: „хто тут не був, той буде, а хто вже був — той не забуде”... Зрозумілим в тому сенсі є і означення — „скований ворог”, що його надає НКВД кожному вільному громадянинові.

Отже, якщо в тій площині розглядати терор в ССРР, то він повністю характеризує існуючу там систему політичного пригноблення і безправ'я, як рівнож силу та розмах спротиву.

Але було б великою помилкою розглядати терор лише в аспекті його політичного значення. Він має й іншу природу. Він означає не лише політичну, але й соціальну природу ССРР. Це не тільки система політичного гноблення, а і система організації праці, на якій базується вся цілість суспільних відносин. Тому, щоб правильно зрозуміти терор, треба брати його в повному його значенні.

Повне окреслення дійсності природи терору в ССРР набуває сьогодні загостреної актуальності. Ми, і в першу чергу ми, представники поневолених народів, повинні звернути увагу світу, що започаткована ОН акція дослідження таборів примусової праці в ССРР не досягне своєї цілі, як би навіть більшевики і згодилися на вимогу ОН, чого в дійсності ніколи не буде.

Не можна недооцінювати значення цієї акції, не можна зменшувати її моральної і політичної ваги в свідомості людства, але в той же час не можна погодитися з тим, що вся справа полягає в тому, щоб ствердити тільки нелюдське поводження з

в'язнями таборів. Справа не може бути зведена до площини гуманності. Суть не стільки в тому, як поводиться з в'язнями концтаборів, а в тому, чому виникають самі табори?

Ми далекі від думки дати в цій статті вичерпну відповідь на таке питання. Хочемо лише поставити саме питання у властиву йому площину. Ми хочемо вірити, що наша преса, і в першу чергу преса поневолених народів, визнає за свій святий обов'язок в ці дні зосередити свою увагу на темі „Праця в ССРР”, щоб в той спосіб прислужитися до склеровання світової думки в бік правильного розуміння справи.

ССРР ми масно не лише нечуває політичне безправ'я людини, але і цілком відмінну від усього світа соціальну систему, що по своєму змісту уходить в глибину століть і по своїй природі є нічим іншим, як невільництвом. Примусова, невільничча праця не обмежується концтаборами. Вона існує у всьому ССРР. Відрізняється лише окремі ступені суцільної системи невільництва, і концтабори — то тільки останній ступінь твої системи, форма, що в своєму природному логічному розвитку ввесь час поширюється і охоплює все нові і нові прошарки населення. Вона вже не обмежується концтаборами і місцями заслання, вона просікає все більше і більше всю масу працюючих. Не тими 14—15 мільйонами в'язнів таборів вимірюється примусова праця в ССРР.

Не менша кількість мільйонів працюючих в звичайних умовах також в правному розумінні віднесені до категорії „примус-працівників”, до судово-покараних, або правно обмежених. Сюди відносяться всі так звані „умовно звільнені”, по відбудутті терміну засудження, сюди відносяться взагалі всі, що були колись репресовані, сюди входять і мільйони тих, що засуджені до примусу праці і місця праці. Існують сотки законів, які надають можливість перевести кожного з категорії „вільних” робітників в категорію „примус-працівників”. Це може статися в наслідок найменшого порушення режиму праці, обов'язкових норм суспільної поведінки, регламентованих норм побуту, — як до вподоби. Взагалі правна підстава для того може утворюватися на бажання і залежить виключно від часовій потреби влади. Але і всі ті, хто ще не входить в категорію репресованих, по самій правній природі їх соціального становища, також є невільниками. І то незалежно від того, де б вони не працювали — чи то на виробництві, чи в сфері культурної праці.

Щоб зрозуміти це — необхідно усвідомити собі, бодай в загальних рисах, природу советської економіки.

Напередодні революції 1917 року царська Росія по своїй індустрії була одною з найвідсталіших країн Європи. Питома вага Росії в світовій промисловості 1913-го року дорівнювала лише 2,6% в той час, як на США припадало 38,2 відсотки, на Англію — 12,1, Німеччину — 12,1, Францію — 6,6 відсотків.

Ї індустрія була забезпечена засобами виробництва в 5 разів менше, як у Німеччині і в 10 разів менше, ніж в США.

В таких умовах большевики поставили перед собою завдання здійснити соціалізм, що, за їх твердженням, з завершенням капіталізму в його історичному розвитку.

Індустріалізація, подиктована багатьма мотиваціями, повинна була знищити і це кричуще протиріччя між тонусом економічного життя і проектованими формами соціального устрою. Виникла відома формула — „догнати і обігнати”. І на тому шляху вони неминуче прийшли до невільництва. Те невільництво по своєму зовнішнім ознакам може і не уподоблються невільництву часів Риму. Дві тисячі років, що віддають нас від тих часів, причинилися до модернізації цієї соціальної системи, але від того вона не втратила своєї суті.

Большевицький економіст Леонтьєв у своїй книжці — „Советский метод индустриализации” — не міг промовчати того, що **домінуючим фактором економіки стала сама „влада”**, що — „використовуючи свою силу, як могутній важіль перебудови суспільства, знищує вікову відсталість країни”. Вона, та влада, творить „нові економічні (?) закони”. Суть тих нових „економічних” законів, за необережним визнанням Леонтьєва, полягає в тому, що в СССР не діє „закон середньої норми зиску”: тому „вартість не може перетворюватись в капітал. Якби в нашій економіці зберігав своє значення закон середньої норми зиску, країна залишилась би без важкої індустрії. Творення цієї галузі промисловості вимагало величезних витрат”.

Отже, як бачимо, і за вимушеним визнанням **самих** большевиків, індустріалізація відбувалася не шляхом нормальногонакопичення, а шляхом відчужження цінностей у власного населення. Тут не було звичайних етапів розвитку легкої індустрії, — що веде до зростання життєвого стандарту населення і накопичення капіталів, — а далі за тим важкої індустрії. Тут почалася індустріалізація **одразу з важкої індустрії**, і в першу чергу військової та тої, що з нею неподільно пов’язана, бо того вимагала імперіалістична природа комунізму. Сталін в своєму відкритому листі до Іванова писав, що війна є обов’язковий етап здійснення комунізму в усьому світі, що війна „насувається” і що „без важкої індустрії може загинути советський устрій”.

Отже, уточнюючи поняття, в СССР ввесь час відбувався процес **мілітаризації**, а не індустріального розвитку у його звичайному розумінні. Основним кінцевим продуктом була і є зброя, себто продукт, що стоїть за межами задоволення потреб населення. Тому твердження большевиків, — що нібито індустріалізація відбувалася в інтересах населення і що воно свідомо і з ентузіазмом обмежувало свої потреби в тій цілі — є нісенітніця і брехня. Відчуження коштів у населення при такому „економічному” розвитку можливе дійсно лише тоді, коли влада з її можливостями примусу стає, за її власним означенням, вирішальним „економічним” фактором.

На шлях „захвату” і „військового розгрому інших країн і одержання контрибуцій” став большевизм. Поневолені ним народи і стали тими колоніями, за рахунок пограбування яких, не минаючи при тому і власного народу, і йшло нагромаджування коштів для мілітаризації своєї імперіалістичної держави. Але взяті темпи тої мілітарної

індустріалізації були такі зависокі, що необхідним стало змінити соціальну структуру суспільства, перевести всіх працюючих — не тільки економічно, а і правно — в стан невільників. Во дійсно, — яким іншим шляхом можна було б довести відсоток відчуження праці (експлуатації) до 89 відсотків, залишаючи працюючому лише 11 відсотків утвореної ним цінності, як це є зараз в СССР. За даними німецьких досліджень (Vierteljahresheft 1938), в 1936-му році московський робітник мав можливість придбати собі лише одну третину тих продуктів, що він їх мав в 1913-му році, коли російський робітник мав найвищий екзистенц в порівнянні з всіми країнами Західної Європи. Але й ці дані відносяться до 1936-го року, одного з найкращих років в тому відношенні і до міста Москви, яка має наймінімізовані відносини.

Можна зо всією категоричністю стверджувати, що екзистенц працюючого у поневоленіх Москвою народів не досягає й одної п’ятої того жебрацького рівня, який він мав в 1913-му році.

Хай ілюстрацією до цього буде така довідка: в 1950 році заплановано мати на душу населення в СССР 1 кг. масла в рік, або, за винятком 54 відсотків, що йдуть на експорт — 1/2 кг. в рік. Громадянин переможеної Німеччини одержує вже раз в 6 разів більше.

Такий розмір визиску переходив за межі задоволення обов’язкових фізіологічних потреб людини, ставив під загрозу саме фізичне збереження Ш, і тому таке пограбування і знищенння населення могло бути здійснене лише коштом зміни правної і соціальної природи працюючого, перетворення його в раба, що не в силі протиставитися такому визискові. Схематично кажучи, той процес перетворення працюючого в невільника відбувався таким шляхом: знищено поняття трудової умови, бо робітник перестав бути стороною; зі сфери цивільного права трудова умова перейшла в сферу карного права; відмерло саме поняття „права на працю” і застулено „обов’язком праці”. Цього досягнуто в наслідок повного удержання процесу розподілу продуктів споживання і узалежнення — як самого права на одержання продуктів так і розміру їх — від праці, виключення будь-якої можливості застосування праці будь-де, крім державних підприємств, державної регламентації режиму праці і норм продукційності, відмовлення в праві захисту праці і перетворення професійних спілок в агентів держави по визиску працюючих і т. д. і т. і. Робітник зобов’язаний працювати, виробляти стільки, скільки йому накажуть; приймати ті умови праці, які йому дадуть; мовчати, підкорятися і все виконувати, бо інакше — він відповідає карно, одержувати те, що йому призначать; задоволити свої потреби так і в такому розмірі, як це йому буде дозволено. Він уже — не вільна працююча людина, він — раб.

Але й цього виявилося недостатньо для здійснення імперіалістичних замислів большевиків в розгорненні індустріалізації. Коли цим процесом почали охоплювати далеку Північ і Схід, з їх величезними природними багатствами, стратегічними значенням і незносними кліматичними й побутовими умовами, — обмеження невільництва лише правними і економічними нормами виявилося замалім. Копечним стало застосування і фізичної сили, бо в цих умовах працюючий стояв перед неминучою загибллю при отому життєвому стандарті, який він

ПРОСТО В СЕРЦЕ

Мир добра річ, але коли під покровом миру, у дискретах темряви безголосо і „мирно” душать багатомільйонові народи, коли постас альтернатива — перемогти спрятного й підступного ворога, або згинути, — тоді краща відкрита боротьба, боротьба на життя і смерть! А в цьому випадку — треба влучити ворога в саме серце, не лише во ім'я перемоги, але і во ім'я гуманності, во ім'я скорішої перемоги і меншої кількості жертв...

Ми нині ведемо таку вимушенну боротьбу. Ведемо її вже бакто років і успіх її залежить від того, чи ми будемо ціляти і влучати в зорю, що нею нас обирає ворог, чи в саме серце ворога.

Наївно думати, що нашим ворогом є самий тільки комунізм, большевики, Сталін... Так не є! Нашим ворогом є вже від кількох сот років імперіалізм московського народу. Він же є ворогом західної цивілізації та нації, що її створили. Він, московський імперіалізм, раз намагався здискримініті божевільну ідею всесвітньої московської імперії (третьоє Риму), послуговуючися як зорою ідею православ'я, раз — ідею славянофільства, а тепер — ідею комунізму, а в парі з нею — залежно від обставин — також і „слов'янською” ідею, але називати и... „православ'єм”.

Чи таке поставлення проблеми означає, що ми ставимося вандуже до комунізму? Аж ніяк!

Комуністичну ідею ми трактуємо, як свого роду „гедонікову ідею”, як „миши”, підступно заховані під поверхнею заасфальтованого шляху і безпрем'єро мусимо їх нищити, де лише помітимо, але вони тільки нищівне знаряддя.

Що сказали б про такого командира армії, що ведучи наступ обмежився б до зосередження своєї уваги на минах і бомбах, лишаючи в спокої тих ворогів, що тісно зброяю боролися?

Чому ж ми вагаємося ясну відповідь у даному випадкові застосувати до нашої боротьби?

Лише тому, що агенти ворога, агенти московського народу і звичайні москофіли кричать на ввесь рід: „не змішуйте з большевиками руський народ!” Кричать так, як кричали за царату „не змішуйте з царом”, як кричали за Керенського, як кричали тоді, коли під цей галас накинуть „по-приятельськи” нову, вже не большевицьку петлю, „четвертої Росії” Керенського на голову наївного „хочла”...

має в СССР. Тут людина свідомо приречена на знищення. Задоволення І потреб не перевищує 4-х відсотків виробленої вартості продукту. Середній вік життя працюючого в таборах не досягає 60-ти років. До його застосовуються методи фізичного і морального гноблення, до смертної карі включно, він позбавляється всіх прав громадянства і не підлягає існуючим нормам права. Дивно було спостерігати, як західний світ прийняв на віру повідомлення про знесення в СССР смертної карі. В'язні таборів — а таким може бути кожний громадянин в кожну хвилину за нічним перегляментуванням бажанням влади — не підлягають загальній юрисдикції. Там взагалі немає судової розправи, а існує лише нічим не обмежена влада коменданта — до покарання смертю включно. Тут людина перестає бути людською істотою. Це — раб, доведений до

Ми не бачили ще тих партій русского народу, що вели би у відношенні до нас іншу політику, не бачили ще „руссікі”, які в українсько-московському спорі з тим чи іншим урядом московським стояли у цій справі на об'єктивному становищі і активно поборювали російський імперіалізм.

Нам кажуть: але ж большевики є інтернаціоналісти, большевизм інтернаціональний, отже при чому тут „руsski” (московський) народ?

Большевики говорять про себе, що вони нілкі російські шовіністи, але інтернаціоналісти. Цію ідею лише користуються як „захистним обараленням”, користуються так, як смугастий тигр своєю смугастою шкурою, щоб легше підстерігати свої жертви, які не встані його відрізити від рослинності джунглів.

На ділі вся советська преса переповнена звістками, про яну боротьбу з космополітизмом, при чому космополітизмом звуть те, щоуважалося інтернаціоналізмом.

Що ж нині звуться в СССР „інтернаціоналізмом”? Коли, напр., Марінов в „громадсько-літератур.” ілюстр. місячнику „Україна”, повторює, наче в нападі божевілля все ту ж фразу „Красна площа — вершина світу”, та запевняє, що „по кремлівському годиннику настроює свій хід сам час” — то це і є большевицький „інтернаціоналізм”. Коли в тому ж місячнику читаємо про „почуття радянської національної гордості”, про „сдійний советській народ”, про те, що москвина „найперший народ у світі”, що московська наука, мистецтво і все взагалі московське переїдає в багато разів досягненням інших народів — то це „большевицький інтернаціоналізм”.

Коли в „Літературній газеті” за 1948 рік читаємо про москвинах „скромні” слова москвина: „Ми — человечество” („ми — людство”) „нам незабудь інше... ми старші в человеческом роду” — то це знову „большевицький інтернаціоналізм”.

Коли в „Правді” за 1938 рік читаємо: „російська мова стає міжнародною мовою соціалістичної культури, як колись латина була міжнародною мовою верхів раннього середньовіччя” — то і це прояв „большевицького інтернаціоналізму”.

Коли хтось наважиться зробити про щось московське дрібну критичну заявку — його негайно оголошується „представником звірячого космополі-

стану худоби, але такої худоби, зберігати яку не треба.

В цьому й полягає дійсна природа советських концтаборів. Їх роль далеко не обмежується завданням політичного терору. Це — конечний ступінь різних градацій невільництва, що є соціальною системою всього СССР.

На жаль, цього не розуміє світ. Започатковану боротьбу з примусовою працею він хоче спростувати в площину гуманізму, тоді як вона творить соціальну природу комунізму і спирається на його імперіалізм і визиск поневолених народів.

До усвідомлення цього — боротьба з примус-працею не дасть бажаних наслідків. Завдання не може обмежуватись знищеннем концентраційних таборів. Треба знищити невільництво, треба знищити комунізм і поневолення народів.

(Н. Таль)

тизму", „мерзенним космополітом — безбатьченком".

Коли ж в п'ятирічному плані на будівництво тій самій УССР (яка згідно з урядовими даними має збитків на 285.000 мільйонів карб.) признається сума в 5.495 мільйонів карбованців, а РСФСР, яка має далеко менші воєнні втрати — 145.000 мільйонів карб. — то це звуться не „мерзенним шовінізмом" — тільки знову „большевицьким інтернаціоналізмом".

Московщина є урядово оголошена „первої" серед „рівних", московський народ, оголошено „ведучим" — це б то „геренфольком".

Грабуючи інші народи тепер, ще більше, як за царата — росіянне будують за ту чужу кривавицю своєї міста, і фабрики, своє метро і театри, свою літературу і мистецтво і змінюють збройні сили, призначенні до поневолення решти народів землі в час, коли оплачувані тою ж кривавицею „п'яті кольони" торпедують ключеві бункери Заходу.

Тому ми, бажаючи воскресіння України, бажаючи во ім'я гуманності і волі ще вільних народів, як і визволення народів поневолених, перемоги над

цим вампіром Землі — нагадуємо, що треба влучити в московське серце большевизму, в імперіалізм московського народу і в все шовіністично-московське.

Не випадково саме там, де зростають большевицькі впливи, лунають московські пісеньки з большевицьких фільмів, Чайковський переплітається з Дунаєвським, а писання Достоєвського і Горкого разом з творчістю Фурманових, Сренбургів, Фадаєвих і т. д., заливаючи каламутними хвилями все, що було створене національними культурами західних народів.

Каламут, намул і розклад — ось що підготовлене грунт для діяльності „п'ятої кольони", ось що деморалізує і паралізує відпорність.

Ще раз тому повторюємо — розброюючи і розкидаючи міни, підложені під фортеці ще вільного світу — не забуваймо про того, хто їх підкладає, не забуваймо про імперіалістичних ворогів московського народу, який є, як казав Сталін „основою" цілого СССР. Не забуваймо, що коли справді хочемо визволення — мусимо влучити просто в серце.

У. Х.

Ще одна ілюзія миру

Підписання Атлантичського Договору стоїть в середку сучасної міжнародної політики. Договірні, західні держави пояснюють його як оборонний акт, що служить справі миру, має запобігти війні й не порушує системи ОН. Натомість СССР, комуністи і їх підголоски в цілому світі твердять, що той договір призначений якраз на підготовлення і розпалення нової війни, агресії західних держав, передусім Америки проти СССР і підкорених нею „народних демократій".

Прояснення пропагандивної куряви довкола цієї справи залишаємо на боці. В цій статті зробимо декілька замічень і висновків з нашого становища, з становища народів, що стоять ввесь час у неперервній оборонно-визвольній війні з большевицькою Москвою.

Ціла міжнародна політика сучасності зосереджена передусім довкола одного головного питання: війна — чи мир? Для нас нема того питання в такому зміслі, як в офіційній міжнародній політиці і в політичному думанні вільних народів. Для України й інших націй, поневолених большевизмом, миру не було й немає, отже й нема питання „мир чи війна". Для нас може стояти питання тільки так: чи продовжати невинну боротьбу за свободу і життя нації, проти московського імперіалізму, поневолення і винищування, чи може піддатися йому і безборонно йти на загибель нації, на повернення народу в погані дальшого росту московського імперіалізму?

Україна і інші воюючі з большевизмом народи дають повсякчасно одну, рішучу відповідь на те питання: боротьба аж до перемоги.

В опінії західних, незалежних народів панує пеконання, що це тільки для нас, для народів поневолених большевизмом, так стоїть питання. Для них же самих питання: війна чи мир з СССР? — ще не розв'язане, не перерішено. І їм вважається, що можливим ще буде добитися мирової розв'язки. В тому ж головно зміслі і складено Атлантичський договір.

На нашу думку таке становище оманне, засноване на непірному розумінні московсько-большевицького імперіалізму і, вслід за тим, на хибній оцінці ситуації. Большевізм це найбільш агресивна форма московського імперіалізму, що ніколи не відступить від намагання опанувати ввесь світ, знищити всі держави, підкорити собі всі народи. Природи большевізму не можна знищити ані змінити йнакше, як тільки знищивши його самого. Західні держави все ще у великій мірі піддаються ілюзіям, що намагання большевізму є тільки бажаннями, що їх можна погамувати. Вони не доцінюють того, що це не бажання тільки, а конкретне спрямування на ту ціль всієї енергії, цілого життя і дії СССР. Це реальний, пляновий і послідовний похід, що прямує невпинно в тому одному напрямі, як похід термітів. Большевики є ввесь час у стані війни з цілою рештою світу, вони йнакше не уявляють своєї ролі. Тому й на практиці вони й нічого більше не роблять, як тільки ведуть неперервану війну з народами, одних поневоливши перетравляють на свою силу, других атакують, або приготовлюють на них напад.

Коли одна з двох сторін веде війну, то війна вже є, чи цього хоче, чи ні друга сторона. То ж питання, що ним займається західний світ, по суті не існує, воно безпредметове. Війна йшла і йде вже, бо її веде Москва увесь час. Нема вибору між війною і миром. Питання стоїть тільки таке: в яких формах, в яких розмірах, коли, де — розіграються поодинокі етапи, відтинки тої перманентної війни Москви?

Наша оцінка існуючого політичного положення стосується не тільки нас. Вона в такій же мірі затикає засадниче питання дальнішого свободного буття всіх інших народів, в тому і західних держав. Для них, так само як і для нас в дійсності нема вибору між війною і миром. Перед ними стоїть таке: чи вони рішуче на боротьбу з большевицькою Москвою, чи будуть пасивно ставитися до її постійного, щораз гострішого наступу, називаючи та-

кий стан миром, аж поки більшевізм не підбере найвідповідніший для себе момент, для остаточної мілітарної розправи.

Західні народи стоять перед такою самою неминучою конечністю, як і ми, воювати з Москвою в обороні своєго незалежного існування. Тільки у нас ця зовсім ясна ситуація виступає в найгострішій, непосередній формі, а в них вона не така виразна, не така гостра. Це тільки початкові її фази. Вони викликають ілюзію, уводять в блуд, створюючи сповідне існування миру і надії його продовжувати. А тим часом ситуація розвивається послідовно, закономірно по лінії щораз то більших загострень, в напрямі збройної розправи. Діється так всупереч різним усилінням намаганням західних держав спрямувати розвиток подій в протилежному напрямі, вибрати й стабілізувати мир.

І не тільки всупереч західним намаганням, але в великій мірі завдяки якраз впертим мировим намаганням, наслідки були протилежні: посилення динаміки, напасливості й зухвалства більшевицького імперіалізму.

Атлантичеський договір являється у цілому розвитку міжнародних відносин між західними державами і СССР — важливим етапом, хоч не таким, як його загально пояснюють. Західні держави надають йому подвійне значення: Передусім він має запобігти вибухові війни через те, що з'єднусь держави західної Європи США й Канаду в одностайному мілітарному блоці, який ставив би однозначний відпір російській агресії. Цим чином має відстрашити Москву від нападу на котрусь із тих держав з розрахунком на легкий успіх. Подруге, якщо б, цим способом не вдалося уникнути більшевицької агресії, тоді, за тим договором, має увійти в дію одностайній мілітарний блок, один фронт договірних держав.

В опінії західних народів і в їхній політиці справді поважно трактується ті обидва моменти. А навіть переважає думка, що перше запобіжне діяння атлантичеського договору буде настільки успішне, що друге — потреба війни — залишиться теоретичним, на папері. Але всетаки аспекту миру і війни з СССР стоїть в тому договорі однією, рівнорядно. Діється це вперше після другої світової війни в такому поважному міждержавному акті західних народів. В тому його головне значення, як важливого, нового етапу в міжнародній ситуації. Можна би його назвати *весняним зрівненням дня з ніччю* в політиці західних держав. До того часу думка про можливість війни з СССР не мала місця в офіційній політиці західних держав, в їхніх важливих актах. Вона тільки блукала по сторінках преси як сресь, що не дає спокою „глибшій” політичній думці. Ту сресь підказував здоровий політичний інстинкт.

В той же час ціла політика СССР, зокрема більшевицьке „порядкування” в новоздобутих країнах, формування одностайногополітичного, господарського і мілітарного східнього блоку мало тільки одну ціль: дальшу більшевицьку експансію, готовування мілітарної розправи з іншими державами.

Перше призначення Атлантичеського договору — вдергати існуючий міжнародний стан, що його невірно називають миром, — не можемо розірвати позитивно. Раз тому, що це ніякий мир, а тільки насильне ставлення західних держав до більшевицької війни проти цілого світу, проти свободи народів і людської одиниці. Такий „мир” — це

потурання більшевицькому постійному наступові в різних формах і на різних відтінках. А подруга самий Атлантичеський договір не ударемноє більшевицької агресії тим, що приготовляє спільну оборону західних держав. В тому відношенні Атлантичеський договір лежить ще на лінії старої політики оманних розрахунків. Він є дальшим її етапом старих оман.

Коли розглядати цілий розвиток повоєнної політики західних держав до СССР, то бачимо, що вона, вийшовши з хибної оцінки московського більшевизму, ступнено, етапами щораз більше вицофується за шляху фальшивих розрахунків. Таких етапів було вже багато, а жодний з них не був крутим поворотом, занеханням того шляху політичних ілюзій, але повільним відступом і наближенням до політичного реалізму. Згадаємо тільки найважливіші з них етапів-ілюзій.

Після закінчення протинімецької війни західні альянти шукали сердечного союзу з СССР. У тісній співпраці і взаємному обміні на усіх ділянках сподівалися притупити більшевицьку ворожнечу та викликати еволюцію більшевицької системи, що дуже скоро охолодила ті бажання і сподівання, показавши свої зуби.

Друге велике розчарування стрінуло світ західних демократій в розрахунках, що більшевикам буде дуже важко опанувати й підкорити *новоздобуті народи* — Польщу, Чехію, Словаччину, Мадярщину, Румунію, Болгарію, Сербію, Хорватію, Альбанію, Фінляндію. Великі надії покладано на те, що ті народи, які мали незалежні держави, демократично-парламентарними методами зуміють поставити такий спротив більшевизму, що більшевизм витратиме на їх переборення великі сили і багато часу. Більше того! Надіялася, що звідтам попливє хвиля демократизації і до СССР. Основою таких міркувань було переконання, що, мовляв, державні народи Середньої Європи не те саме, що східно-європейські, вони ставитимуть куди сильніші спротив більшевизму, а в парі з тим ілюзії, що методи демократично-парламентарної боротьби буде можна успішно застосувати для спротиву більшевицькому тоталізму й теророві.

До такої ж категорії хибних калькуляцій належить концепція, що в китайській війні вичерпастися значна частина матеріально-мілітарного потенціалу СССР без вирішальних успіхів для більшевизму, що там буде втягнена, розтягнена і в значній мірі вичерпана експансивна енергія Сow'єтів, що це принесе відпруження на інших відтінках.

Так само не справджується рахунок, що є однією з провідних думок пляну Маршала, що економічна допомога у відбудові західної й середньої Європи затамує дальшу більшевицьку експансію на захід, а зокрема спараліжує там комуністичну акцію й диверзію. Не можна заперечувати величезного значення того пляну господарської відбудови західної Європи в цілому дальншому розвиткові. Він теж притчинився до Атлантичеського Договору, підготовив для цього трунт в поодиноких західних державах. Але якраз неспроможність самим пляном Маршала спинити більшевицьку експансію на захід заставила західні держави шукати іншої лінії політики й певнішої забезпеки перед експансією Москви.

Такими то етапами політика західних держав супроти СССР дійшла до Атлантичеського Договору,

до того, щоб можливість війни з СССР через большевицьку мілітарну агресію, поставити в основу поважного міжнародного акту і намітити ним реальні оборонно-мілітарні заходи. Надавання йому запобіжного значення, що він має забезпечувати теперішній „мир”, — оцінюємо як нереальну, безвартісну частину, як залишки скрахованої політики ілюзій. Зате нас більше цікавить те, що в тому договорі західні держави закладають реальні політичні основи для підготовки спільногого воювання проти СССР в разі його збройної агресії. Усі, що мають до діла з большевицьким імперіалізмом і знають його природу та шляхи, вітають такий крок західних держав як зворот до політичного реалізму. Однак не можна трактувати його як завершену, правильну постановку, тільки як обрання правильнішого напрямку і як перший крок на тому шляху, яким піде дальший розвиток.

Доки Атлантичний договір являється одиночним актом того порядку в міжнародному житті, потім різко показується помилка звужування проблеми до західних держав. Якщо не буде дальнього поступу в тому напрямі, якщо оборонну війну проти большевицької агресії не буде трактуватися як одностайну цілість, на усіх фронтах і в усіх її формах, Атлантичний договір остався би відокремленим, несмілим кроком, без більшого значення. Якщо б західні держави хотіли його обсягом обмежитися, то це з погляду їхньої власної оборони було б гіршим блудом від того, що його зробила Франція перед другою війною, покладаючи свою оборону на лінію Мажино. Було б зօсім не поважно думати на довшу мету про фронт в Західній Європі відокремлено, не дбаючи про те, що діється на усіх інших фронтах, на яких іде боротьба з большевизмом, де йому ставлять спротив, або де він атакує. Це було б так само, як би на фронті якась частина дбала тільки про свій відтинок, не співдюючи з іншими, не звертаючи уваги на те, що там діється і чого вимагає стратегія цілого фронту. Але є чимраз то більше познак, що в тому відношенні приходить до голосу противерезіння, і що народи Заходу побачуть, що як не може кожний з іх окремо думати про свою оборону аж тоді, як буде прямо сам заатакований, так сама й оборона всіх західних держав мусить бути пов'язана з цілою оборонною війною проти большевизму усіх народів.

В Атлантичному договорі заложено ще один засадничо хибний засновок, що війна з СССР розпочалася би щойно з моментом большевицької агресії на якесь західну державу. А тим часом війна є вже, веде її Москва проти всіх народів світу, у різних формах. Проти одних народів воює, окупуючи їх країни і винищуючи їх самобутнє існування у всіх видах. Проти других народів веде підїздову війну методами внутрішньої агресії і підриву комуністичними силами. А інші народи большевицький імперіалізм атакує прямо мілітарною агресією: Китай, Грецію. Зрозуміло, що Москва не потребує і не хоче розпалювати повної війни на усіх фронтах рівночасно. Вона має їх забагато. Але коли лати її змогу рішати про час і силу активізації поодиноких фронтів, то значить віддати її повну ініціативу в тепер існуючій війні.

Миру тепер немає, є тільки війна і її тиха, чи пак „холодна“ форма на поодиноких фронтах, в тому числі на фронті західних держав. З тим більшою зате силою вона ведеться на інших. Але ця

війна неподільна і хто цього не хоче розуміти, той обманює себе сам.

Боротьба України й інших поневолених Москвою народів становить перший фронт у цій війні, для оборони цілого світу дуже важкий. Того не хотує ще повністю усвідомити собі і врахувати західні держави. Вони ще так думають, як той відділ на фронті, що дбає тільки про свою безпеку. У них ще живе ілюзія і бажання, щоб усе лихобольшевицького імперіалізму й агресії їх поминуло, скропивши на наших народах. Але цілій розвиток щораз ясніше показує, що такі сподівання марні. І в західних народів дозріває усвідомлення правдивої ситуації. Саме, що війна вже є, що Пнакидає большевицька Москва цілому світові і їх теж вона не минає, що їх вони нею уже захоплені, хоч тим часом її „холодним“ крилом.

Вслід за усвідомленням того прийде в світі відповідна переставка й глибша ревізія поглядів. Тоді усі противбольшевицькі народи зрозуміють, що гді тратитися у пасивній, вичікуючій поставі, доки їх безпосередньо не заatakує Москва, але що треба трактувати війну большевизму серйозно. Отже треба заниматися цілістю, передусім активними фронтами й такими відтинками, на яких большевізм може бути остаточно переможений і знищений. А це її передусім фронт визвольної революційної боротьби України та інших свободолюбивих, поневолених Москвою народів.

С. А. С.

Большевицький глум над волею виборців

Красні звіти про перебіг виборів являються справжнім актом обвинувачення большевицької тиранії. Звіт з р-ну Комарно, один з найбільш всесторонніх, наводимо майже без скорочень:

„Сталінські вибори 9. лютого 47 р. в районі Комарно проводилися нечесними виборчими терором і шахрайством большевицької кліки, а з боку українського населення протирежимною демонстрацією і бойкотом... Вибори дали дійсний образ большевицької „демократії“.

Пілотову до виборів розпочали большевики більше ніж 2 місяці перед виборами. Ше в грудні 1946 р., на окремі села і дільниці міста були визначені уповноважені райпарткому по „агітаційно-пропагандистській і масово-політичній“ передвиборчій роботі. До передвиборчої агітації заангажовано 60 гарнітін, 45 комсомольців і 90 учителів. З початку січня по деяких селах були вже вибрані виборчі комісії, що складалися переважно з 5-7 осіб. У склад комісій входили найчастіше представники сільської адміністрації, а теж інші громадяни села. До агітаційної роботи вибирають агіаторів. Кожний агіатор мав 10-15 хат і був зобов’язаний найменше 2 рази в тижні переводити з людьми тих хат збори й вивчати „положення про вибори до Верховної Ради УССР“, вести роз’яснювальну роботу. Вже в дніях 29. I. — 30. I. 47 р. роз’їхалася на села військова частина, що стояла в районці, в числі ок. 120 ос., і новоприбувші частини — ок. 110 осіб. По селах квартирували большевицькі залоги — вибрані вірні війська НКВД ОБВ. В кожному селі було пересічно 10-15 осіб гарнізону. Крім того, до кожного села постійно добіжджали, або стало перебували представники партії, НКВД, інші участкові й „власть імущі“ — агіатори, контролльори. Були в терені теж пред-

ставники області, напр., б. голова районвиконкому в Комарні — Ревенко.

Большевицька передвиборча пропаганда зосереджувалася головно довкруги мітінгів і зборів. Відпоручники з району безнастанино вешталися, контролювали працю сільських агітаторів, переводили мітінги, доручували роз'яснювання сталінської конституції, „положення про вибори”, біографію кандидата в депутати — Юлію Вічорику.

На два тижні перед виборами на видних домах, парканах, стовбах, на майданах і вулицях почали появлятися портрети „вождів” народу і розписані льозунги. Всюди розліплювали великі аркуші паперу, на яких містилося „Звернення Центрального Комітету КПБ(у) до всіх виборців, до робітників і робітниць, селян і селянок, до воїнів Радянської Армії і Військово-Морського Флоту, до радянської інтелігенції”.

Вже в початках січня районовий часопис „Ленінський Шлях” постійно заповнений статтями про вибори, „зверненнями”, завважами про хід підготовки передвиборчої роботи і т. п.

Большевицька пропаганда, що проявлялася в різних видах, досигнула по змісту і способі передведення, нечуваний рівень забріханості, насильства й терору.

Щоб перевести мітінг, були змушені червоні післанці ганятися поміж хати й насильно зганити людей, ангажуючи до цього теж голів сільрад, десятників та агітаторів. Часто приходилося неодному селянинові дістати від енкаведиста прикладом. Ніколи не міг відбутися мітінг без погроз і застрашувань сільських виконавців, агітаторів, населення. Часто насильне гонення на мітінг кінчалося слідством — допитами поодиноких селян, а то й арештуванням.

Мітінги характеристичні тим, що попри брехню про вибори і сталінську конституцію звичайно більшу частину часу посвячували уповноваженні райпартику на говорення про „бандіврів”. При тому рівночасно було багато погроз: приготували населення до виборів обіцянками Сибіру, терором і т. п. Часто учасників мітінгу зі села було 15-20, а часто відбувалися лише з деякими представниками села. Тоді вже не бралися грубі морської лайки і погроз.

Попри всю ворожу передвиборчу брехливо-насильницьку пропаганду заслуговує зокрема на увагу безнастанині акції нквд, які в передвиборчій період були значно посилені, що і виказує, що їх завдання в передвиборчій підготовчій кампанії було чи не найбільшим.

Безнастанині засідки, насоки, денні й нічні ревізії, підслухи і т. п., незаперечно свідчили, що головне, чим хочуть большевики підготовити український народ до голосування — це витворити в нього письмово-страху і в той спосіб примусити „добровільно” голосувати. Квартируючі гарнізони й постійно рейдуючі спецгрупи нквд робили по селах терористичні акції, як засідки, облави, насоки, грабунки, побиття, допити, ночами провіряли населення по хатах, зганяли людей на мітінги і т. п. цілий ряд подібних фактів може навести кожний українець, кожна мала дитина.

З кожним днем близче виборів зростав червоний терор. Збільшувалася метушня і рухливість різного рода партійних підпінків та терористів з нквд. До деяких сіл прибули додаткові частини гарнізонів. На вулицях Комарна слідили за рухом проходжих тайні та явні агенти нквд. Зокремастережено виборчих приміщень.

Циклостилевий бефон ОУН з Карпатського Краю.

Надходив „день народного торжества”. Першим із головних заходів до переведення виборів було те, що майже всюди ще 8. II. вечіром примусили членів виборчих комісій, агітаторів та інших представників сільської адміністрації зібратися до виборчого приміщення і не дозволити вийти, мовляв „ви завтра не поприходите і треба буде посылати за Вами, або ганятися і шукати по селі”.

Виборчі льокалі не були всюди однаково зладжені. В деяких селах у виборчих приміщеннях не було взагалі окремих кабін. Якщо взяти загально, то в терені дійсно тайних кабін при виборах взагалі не було, бо ті, що були, не були заслонами, або при вході стояла стійка — для відстрашування виборців. Так само ж в приміщенні за рухом голосуючих слідкували енкаведисти. З місця, де давали виборчі бюллетені, до урн кожного провадили очі червоних собак, що часто видирали бюллетені з людських рук і кидали самі. Хто забагато оглядався, чи крутився, щоб знищити або зчеркнути бюллетен — попадав в „чорну книжку” енкаведиста чи іншого урядовця.

Сама обстановка у виборчих приміщеннях, хоч доведена до „найдемократичнішого” рівня, це ще не повний образ сталінських виборів. На головну увагу заслуговують насильні гонення людей до голосування. Від рана почавши „літали” червоні ангели по селі, щоб завершити свою підготовчу роботу до виборів: чи то грубою лайкою, погрозами, чи різними збиткуваннями по хатах, чи бійкою запрошуваючи населення до виборчого дому. Парадно — демонстративно прямували до виборчого льокалю конвоювані енкаведистами, гуртками і поодинчно, люди, почавши пересічно від полудня. Коли ж не помагали всі крайні рафіновані засоби терору, розбігались „сталінські діти” з урнами по селі від хати до хати

ї примушували людей кидати бюллетені до урн (звичайно один член родини був змущений кидати за всю родину). Коли ж нікого не застали в хаті — кидали бюллетені самі. Доходило до того, що „вільні“ вибори являли собою дійсний цирк, де головну роля відігравали добре витресовані червоні пси. Щоб запевнити собі голоси прибувших за хлібом українці зі СУЗ, яких було по селях багато, большевики наперед відбирали їх документи, заявляючи, що віддадуть, коли прийде голосувати.

Коли взяти до уваги закінчення виборів, то відразу впадає в очі те, що рішальну роль при підчисленні голосів мала не виборча комісія, а даний представники з райцентрів, при чому всякі перечеркнені і інші ушкоджені бюллетені вважалися добрими.

З боку українського населення, як в передвиборчий підготовчий період, так і в час самих виборів бачимо беззастережний спротив. Ворожі мітінги населення бойкотувало, наслідком чого було виставлене на гонення, бійку та арешти. Больщевицьку брехню населення припиняло на кожному кроці кепкуванням, подивляло так „високо поставлену“ безличність. Розліплювані большевицькі плякати і льозунги звертали на себе увагу передусім молоді і дітей, які при кожній появлі зараз же нищили їх, здирили, заливали болотом, виколювали очі партійним вельможам на портретах і т. п. На тих місцях появлялися наші противіборчі листівки та кличі.

Не захитали теж постави населення, ворожі акції. Народ зі захопленням читав нашу противібор-

чу літературу. Скоро мандрували від хати до хати нації листівки і кличі, появлялися на видних місцях. Не зважаючи на жахливе явище большевицького терору, населення допомагало повстанцям, радо запитувало і слухало, що розказували повстанці про сталінські вибори, про їх забріханість.

В день виборів населення демонструвало свою волю, що не хоче голосувати за сталінських „голодранців“, яких так і називало. Рішучий спротив населення змусив большевиків до того, що вони вживили крайніх засобів терору і брехні, щоб перевести вибори. Та не зважаючи на все, народ рішуче відмовлявся йти голосувати, виминав скажених від злости червоних посіпак, утікав і скривався. Насильно загнані до виборчих льокалів люди старалися нищити бюллетені, при чому не одного записав енкаведист, чи забрав на допити.

Пересічно населення починало голосувати від половини дня. Беручи загально, в більшій частині сіл, мусіли большевики збирати голоси, ганочи з урнами по селі. Не зважаючи на терор, деякі частини населення сіл вдавалося ухилитися від голосування.

У висліді — т. зв. вибори до Верховної Ради УССР, що відбулися дня 9. II. 47 р. доказали, що большевики здійснюють на українському народі політику гноблення і насильства, годують його нечуваною брехнею і в той спосіб кидають брехнею в очі всьому світу. Український народ продемонстрував свою невігнуту волю — жити вільним життям і справді вільно голосувати в УССР за справжніх представників народу”.

Проти нищення магометанської релігії та неволення людей і народів

(Промова туркестанського представника на мюнхенській протестаційній демонстрації 10 квітня 1949).

Мої слухачки й слухачі!

Перед 30 роками розвив туркестанський народ російсько-імперіалістично-колонізаційний режим і замість нього створив власну самостійну національну державу. Російсько-комуністична партія большевиків, захопивши владу в центральній Росії, зуміла одначе насильством і обманом повалити самостійний туркестанський народ.

Большевицькі завоювники поставили собі в Туркестані знову старі російські імперіалістичні цілі і здійснили їх ще жорстокішими способами.

Большевизм, пересмець царського імперіалізму, завів режим тотального підкорення й експлуатації туркестанського народу — щось нечуване в історії людства.

Однака туркестанський народ вів за своє національне визволення і за людську свободу вісімнадцятирічну, безперервну, геройчу боротьбу, що в ній в особливій мірі відзначився широко світові званий рух *Басмачів*. Ми, туркестанці, боролись за нашу свободу, але ворог здавав нас своєю насильною перевагою.

Большевики переслідували своїм НКВД — МВД кожного свободолюбивого, національно думаючого туркестанця на всіх ділянках, а передусім переслідували віруючих. Безбожницькі московсько-большевицькі можновладці пішли безоглядним походом

не лише проти християнської релігії, але також проти кожної віри. Особливо жорстоко переводилося переслідування ісламу. Відома річ, що туркестанці — строго-віруючі поклонники ісламу. В нашій батьківщині нема вже сьогодні пінких мошей: тисячі з них перемінено на комуністичні пропагандистичні клуби, або навіть на нічні льокалі, інші знову було зруйновано під прикривкою наукових дослідів. Художні твори й дорогоцінності необлічимої вартості перевезено до Москви.

В святих відпустових місцях магометан, в Шахмардані, Оші, Авлія-Ага, і в багатьох інших побудовано санаторії й курорти, що в них безбожні большевики знаходять розраду.

На місці наших великих матрас стоять сьогодні клуби безбожників і комуністичні школи.

Наши муфти, сотки улемів, тисячі муллів (священиків) — НКВД—МВД запроторию в концтабори, розстріляло, вимордувало або вивіпало.

І чому ж в СССР переслідується так безоглядно релігію й її поклонників?

Тому саме, що кожна релігія — всеодно: християнська, магометанська, юдівська чи буддійська або інша — має за мету спрямовувати людину до Бога, як до принципу вічності, добра, справедливості і мудрості. А комуністично-большевицький нація вириває з людських сердць стремління

МЮНХЕНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

КОМУНІКАТ АБН

1. Дня 10. IV. 49 р. зорганізував антибільшевицький Блок Народів (АБН), що об'єднує національні організації майже всіх поневоле-

жахливим терором винищую цілі народи.

2. Демонстраційний похід зорганізувався спонтанно і спрямувався на Геркомерплätz, щоб там під бу-

динком зв'язкових різних чужинецьких військових місій виявити чужинецьким представникам дійсне наставлення емігрантів до ССР.

3 Учасники походу не мали і не могли мати ніякого ворожого наставлення ні проти Американського Військового Управління ані проти німців а тому і не могло з їх сторони бути чинного виступу проти МП чи німецької поліції. З усією рішучістю стверджуємо, що такі інциденти намагалися спровокувати комуністи.

4. Комуністичну провокацію стверджено в таких випадках:

- а) Вночі з 9 на 10. IV. 49, німецькі комуністи позривали афіші АБН, і повиписували

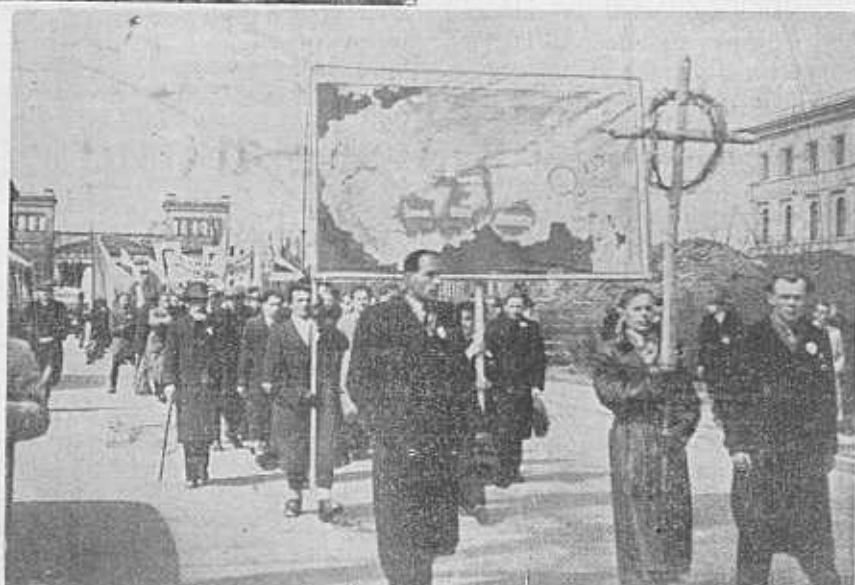

Демонстранти слухають промов на Кенігсплац.

них большевизмом народів, релігійну маніфестацію проти переслідування релігій та проти масового винищування народів в концентраційних таборах ССР і його сателітних державах.

В маніфестації, що зачалася Богослуженням в греко-римо-католицькому, православному і протестантському обрядах взяло участь 10 тисяч людей слідуючих національностей: білоруси, болгари, грузини, естонці, кавказці, козаки, лотиші, литовці, мадяри, українці, словаки, серби, народи І-дел-Уралу, Туркестану і Сибіру.

Маніфестація була звернена проти московсько-більшевицького імперіалізму, що поневолює й

Чоло демонстраційного походу виходить з Королівського Майдану.

до висот, віру у всеобре, розумне Божество, прикову людей до матеріального і намагається людську пристрасті так мало зв'язувати, що в кінцевому висліді приходить до війни всіх проти всіх.

Чому мільйони найкращих синів туркестанського народу взяли на себе тяжку жертву роздуки від батьків, матерей і сестер? Чому мільйони туркестанців вирвано з батьківщини й запроторено в Сибір на каторжні роботи?

Тому, що туркестанський народ остався вірним своїй національній традиції і за свою національну свободу проти кожного без винятку чужого зайди — однаково, чи буде його фарба біла, червона, жовта чи зелена — боровся, сьогодні ще бореться і далі в союзі з іншими підкореними народами боротися буде, доки врешті не відзискає своєї особистої й національної свободи.

Сьогодні готує ворог світу і ворог свободи народів, кремлівський диктатор з своєю п'ятою коленою, міжнародні злочинства і загрожує в усьому світі. Тут, на Заході, говориться про справжній, вічний мир, але ми, підбиті московським більшевицьким імперіалізмом народи не віримо в те, доки понад 250 мільйонів людей у негідному невільництві поза „залізною заслоною“ є позбавлені дарованої їм Богом свободи.

Ми свято переконані в тому, що щойно після людського й національного визволення зможе бути відбудований у світі справжній, тривалий мир.

Тому закликаємо братніх людей: сднайтесь в боротьбі проти більшевицтва за свободу народів, за свободу людства!

(Всі підкреслення наші).

Під різноціональними прапорами похід входить на вулиці Мюнхену.

- на мурах кругом площині комуністичні гасла;
- б) Під час промови українського представника двох комуністів — один росіянин, другий німець, перетяли кабель голосника; обох їх зловила, на гарячому німецька поліція;
- в) Біля Прінцрегентен-мосту на Віденмасрштр., недалеко домуки КПД, кількох комуністів обкідало камінням німецьку і американську поліцію, стараючись провокувати цим бійку поліції з демонстрантами. Один із цієї групи вирвав з рук демонстрантів мапу советських концтаборів і зірвав впорядникові синьожовту опаску. Провокатора врятувала з рук демонстрантів поліція і при цій нагоді мала змогу провірити, що якраз комуністи а не ділісти провокують бійку.
4. Учасники демонстрації жаліють, що комуністам вдалося спровокувати МП до чинного виступу проти демонстрантів і таким способом повернути частину невдоволення всіх ділістів проти МП.
5. АБН стверджує, що в своїй праці спирається тільки на сили поневолених Москвою народів і тому з обуренням відкидає інсінуацію німецьких комуністів про те, що маніфестація організована за допомогою американських чинників.
- 6 АБН заявляє, що поневолені Москвою свободолюбні народи центральної і східної Європи та Азії ведуть свою боротьбу тільки проти московсько-большевицького імперіалізму, а тому не займає ніколи ворожої постави до яких

небудь політичних партій інших народів. Однак якщо Комуністична Партия Німеччини КПД, заявляє себе слугою московського большевизму, АБН приймає це до відома і бачить себе змушеним витягнути з цього відповідні висновки.

7. АБН взиває при цій нагоді щераз всім свободолюбі народам світу приєднатися до боротьби поневолених Москвою народів проти імперіалізму і терору, в обороні політичних і соціальних свобод, в обороні свободи віри і сумління за свободу народів і людини.

Прес-Бюро АБН

Замітка редакції: Напасник, що намагався видерти мапу советських концтаборів і здерти впорядникові опаски (точ. 3 в) і був побитий демонстрантами є комуністичним послом і радником міста. Прізвище цього воявничого комуніста Леттенбауер.

Вияснення представника американського Військового Правління

Командант міста Мюнхену, Mr. I. K. Келлі, дав представникам Ліги Українських Політичних В'язнів таке вияснення в справі подій у Мюнхені в дні 10. IV. ц. р.:

Американська військова влада дала Лізі Українських Політичних В'язнів дозвіл тільки на віче релігійного характеру, заборонивши якінебудь політичні демонстрації. Коли ж після віча учасники спонтанно зорганізували похід вулицями міста, він прохав „МП“ вислати одно авто для обserвації. Відділу „МП“ пан Командант не викликав і не давав йому нікого наказу розбирати похід. Хто кликав „МП“ — він не знає досі. Mr. I. K. Келлі жаліє, що в висліді комуністичної провокації дійшло до поранення кількох ділістів і виявляє це дорогою свое цирке співчуття всім тим, що в наслідок большевицького терору мусили покинути батьківщину і скитатися на чужині. Mr. Келлі запевняє всіх ділістів, що американське військове управління має повне зрозуміння для обурення й ненависті ділістів сути проти московсько-большевицьких імперіалістів, які своїм терором нанесли важкого болю кожній родині в окупованих ними країнах, а тому й не могло мати в пляні розганяти учасників походу штиками.

Комунізм — поневолення трудящих

Середина однієї з демонструючих колон.

Письмо до Президії Німецької Поліції м. Мюнхену

10 квітня, під час протестаційної демонстрації емігрантів поневолених більшевицькою Росією народів проти переслідування церков, проти примусової праці і терору стався прикритий випадок: комуністичні елементи, згуртовані в районі Віденмайєрштрасе, з метою спровокувати протестаційну антикомуністичну акцію, кинули каміння на німецьку поліцію і поранили одного поліціянина.

Смімо запевнити Вас, що ми не мали в намірі будьjakих ворожих дій проти німецької поліції. Навпаки, з повним визнанням хочемо засвідчити коректність і тактівність німецької поліції під час нашого демонстративного походу.

Примімо Вас від нашого імені передати пораненому поліціянту наше шире співчуття і запевнити його, що таке сталося не за нашою волею.

Примімо також повідомити нас, в якій лічниці перебуває той поліціант, щоб ми мали змогу безпосередньо засвідчити йому наше співчуття.

Цей наш лист ми вмістимо в пресі.

Міжнародний Громадський Комітет Протикомуністичної Протестаційної Демонстрації

Комунізм — загибіль людства!

АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ БЛОК НАРОДІВ (АБН):

Альбанський Національний Центр, Вірменський Національний Комітет, Азербайджанський Незалежний Визвольний Комітет, Білоруський Національний Центр, Болгарський Національний Фронт, Національно-Визвольний Кавказький Рух, Хорватський Національно-Визвольний Комітет, Дон-Козацький Центр, Естонський Національний Комітет, Грузинський Національний Центр, Угорський Визвольний Фронт, Ідель-Уральський Центр, Калмикійський Національний Комітет, Лотишський Національний Комітет, Литовський Революційно-Визвольний Рух, Польський Визвольний Рух „ВІН“ (Воля і Незалежність), Залізна Гвардія — румунський визвольний рух, Сербський Революційний Фронт, Сибірський Незалежний Комітет, Словачський Лівий Комітет, Словинський Революційний Рух, Туркестанський Національний Комітет Единості, Українська Головна Визвольна Рада (УГВР), Організація Українських Націоналістів (ОУН), Українська Повстанська Армія (УПА).

Зудар поліційних танків з антибольшевицькою демонстрацією.

Репортаж з мюнхенських демонстрацій

Приготування в штабі

Ніч з 9 на 10 квітня. Паде лапатий сніг. В штабі по підготовці демонстрації нервове напруження. Хтось жартуючи каже:

— Видно, сам Сталін керує сніжною підготовкою проти маніфесації.

Машиністи цокають на машинках, приготовляючи тексти промов.

З поодиноких місцевостей Німеччини, через зв'язкових, надходить повідомлення про кількість людей, що мають прибути на демонстрацію.

О 4-тій годині ранку сніг перестав падати. В штабі запланував веселий настрій: може в неділю буде сонячний день? Начальник штабу, пані X., каже вислати розвідчиків перевірити, чи німецькі комуністи не поздирали повідомлення про маніфесацію і чи на площі, де мають відбутися богослужби, їх промови, московські п'ятиколонники не нарobili якогось свинства.

Відповідальний за демонстрацію від Міжнародального Комітету і від ОУН, сотник М., схилився над пляном походу. Багато перешкод треба буде побороти. Дозвіл є лише на Службу Божу на Кенігспляці. Навіть транспаренти й гасла проти російського імперіалізму — не дозволені. Гм... Треба все врахувати, все передбачити.

— Друже Командире — звертається сотник до Командира УПА — вражайте, і те, що також комуністи можуть спровокувати американців чи німецьку поліцію пострілом або камінням. Прийміть міри, щоб таких було викрито й знешкоджено. Нам з американцями й німцями загострювати відносини недоцільно.

— Буде зроблено — відповідає старшина УПА.

З поодиноких дільниць Мюнхену розвідчики повідомляють, що розліплени повідомлення тільки в небагатьох місцях зірвані, а на Кенігспляцу завважено кількох людей, що пишуть на стінах.

— Як видно, Москва добре оплачує свою п'яту колону, що і вночі не спить — зауважив по-словашки один з керівників АБН.

— Шановні друзі, не забувайте, що в ніч з 9 на 10 годинник пересунено на годину вперед. А тепер — відпочивати. Розміщуйтесь, де хто може. Запам'ятайте, що рівно о 8-й підйом — вмощуючись на стілі, дає останні розпорядження уповноважений від АБН по керівництву демонстрацією.

Рівно о 8-й годині всі на ногах. Ясне небо віщує гарну погоду. Вулиці Мюнхену вкриті водою. Стежі з Кенігспляцу повідомляють, що московські п'ятиколонники повіписували на мурах і стінах довкола площі різні дурниці. Серед них: „Вертайтесь додому!”, „Вчораши злочинці — сьогодні палії війни”, й інші. Керівник пропаганди дає вказівки пропагандистам:

— Взяти червону фарбу й до комуністичного напису — „Вчораши

воєнні злочини — сьогодні палії війни" — додати: "Сталін, Молотов, Вишніцький".

Між рештою пропагандистів розподілено мапи концентраційних таборів СССР, відозви АБН в англійській і німецькій мовах і паперові значки молоді АБН. Все це вони мають розповсюдити між народом, що братиме участь в мітингу на Кенігспляці.

Начальник штабу зі своїми співробітниками залишає приміщення і прямує до Кенігспляцу (королівського майдану), де має відбутися мітинг народів АБН.

На Кенігспляці

Дев'ята година ранку. Велика площа виложена квадратовими кам'яними плитами, ще порожня. Кенігспляц для німців — це майже саме, що у росіян Червона Площа в Москві. За Гітлерівського режиму тут відбувалися паради й демонстрації німецького воювничого фашизму. Коли промовив Гітлер, Кенігспляц вбирав у себе 110 тисяч „іберменшів", які криками „Гайль Гітлер!" зустрічали появу свого вожда. Тепер на Кенігспляці вів пусткою... Збудовані в романському стилі будинки, що оточують майдан, напівзруйновані американськими авіаційними бомбами, ще більше підкреслюють падіння колишньої німецької величини. Чи припиняли німці, що народи Сходу Європи, яких вони вважали за поганій, ступлять колись ногою на цю площе?

— Я певний, що прийде час, коли народи АБН, перемігши російський імперіалізм, пройдуть по Червоній Площі в Москві, щоб викинути з мавзолею рештки комуністичного божка Леніна — зауважив керівник пропаганди.

Поволі з усіх вулиць міста на площину, стікалися люди: старики, жінки, діти... Біля головного входу на Кенігспляці скупчилася пімецька поліція. Американців не було видно.

— Ще сплять! — іронічно зауважив керівник впорядчиків.

Тим часом група пропагандистів на стінах довкола майдану наліплювали мапи концентраційних таборів Росії.

— Німецьким п'ятіколонникам-комуністам буде робота! — говорили присутні розглядачі мали.

На майдані людяно. Робітники мюнхенської радіо-трансляційної мережі влаштовували мікрофон і два гучномовці на східцях колонади. О 10-й годині через гучномовці попливло, заповнюючи площину, густе, вро-часте, хвилююче:

— Бам, бам, бам...

Здавалося, що дзвонить великий церковний дзвін. Насправді це була патефонна пластівка, що й звук транслювала пересувна радіостанція, що знаходилася на майдані.

Вже помітне скупчення окремих національних груп, що збиралися під своїми розвинутими пропорами. Під звук імпровізованих дзвонів в кількох місцях площи почалися Служби Божі: православча, греко-католицька, римо-католицька й евангельська. В часі евангельської Богослужби саботажисти перетинають вперше проводи гучномовців.

З-поміж православних виділяється група козаків з синьо-малиново-жовтим пропором та чотирома верхівцями в національних убраних на конях. З усіх кінців на площину йдуть люди. Час-від-часу під'їздять з людьми автобуси з місцевостей поза Мюнхеном. Їх зустрічають пропагандисти. Роздають лялечки АБН, прищіплюють паперову круглу емблему фронту молоді АБН і пропонують синьо-жовту стрічку. Від цього ніхто не відмовляється. Інші розповсюджують мали концентраційних таборів СССР і журнал „Сурма" ч. 4 — орган ЗЧОУН, що повністю присвячений дням демонстрації. Члени СУМ-у виконують ролю впорядчиків. Їх всюди помітно з синьо-жовтими опасками в одинакових одностроїх і мазепинках. Місцеве населення, як видно, не цікавиться полією на майдані. Випадкові перехожі німці на кілька хвилин затримуються і йдуть далі.

— Німці не прийдуть, вони тримають нейтралітет між Сходом і Заходом — чути розмови.

Служба Безпеки звертає увагу на окремих людей, що вештаються на площині і не скидають шапок, підійшовши до місця, де відбуваються Служби Божі. Кількох затримують. Підхолить німецька поліція. Як виявляється, підозрілі це німці, члени комуністичної партії. Служба Безпеки посилює нагляд, щоб запобігти різним провокаціям. Служби Божі добігають свого кінця.

— Увага, увага! Розпочинаємо мітинг! — подає в німецькій мові че-
(Продовження на ст. 29.)

Відгуки в пресі

Мюнхенська демонстрація, очолена антибільшевицьким Бльоком Народів, набрала широкого розголосу в пресі та радіо західних країн.

Того ж дня увечері, тобто 19. квітня 1949, мюнхенське радіо подало два повідомлення про антибільшевицьке віче на Кенігспляці та про демонстрацію і сутінки демонстрантів з поліцією на вулицях міста.

Скупі, об'єктивні інформації радіостанції доповнили репортажі різних мюнхенських газет. Спеціальне видання „Зюддойтце Цайтунг" за 11 квітня 1949 повідомляє товстим друком: „Важкі зудари в Мюнхені. МП виступає з газом і панцерними автами проти ДП. Демонстраційний похід до Геркеменпляцу. По обіді в неділю дійшло в Мюнхені до зударів між антикомуністичними демонстрантами різних східно-європейських народів. Багато осіб ранено." В дальному ця газета описує цілий перебіг маніфестації, починаючи з антибільшевицького віча на Кенігспляці, де, за даними кореспондента, взяло участь 10 тисяч демонстрантів всіх поневолених Москвою народів.

Інша газета, „Мюнхенер Меркур", в ч. 43, також за 11 квітня 1949, на першій сторінці повідомляє: „Військо розбиває протестаційний похід в Мюнхені. В Мюнхені, на Геркеменпляці, дійшло вчора до важких заворушень, де військова поліція, американські військові формaciї та німецькі поліції застосували проти демонстрантів — українців, балтійців та білорусів і „Антибільшевицького Бльоку Народів" панцерні авта, слізний газ, бағнети і гумові палиці." В дальному кореспондент „Меркура" широко описує цілу акцію та її драматичний перебіг.

Газета „Абендайтунг", з понеділка, 11 квітня 1949, присвячує подіям в Мюнхені три сторінки. На одній цілій сторінці вміщено два великих фотознімки. На одному з них — маса демонстрантів, що крізь дим слізоточивого газу з транспарентами пробивається повз панцерні вози до Геркеменпляцу, під другою написано: „Військовий Командант Мюнхену, Містер Й. К. Келлі, пробує спнати демонстрантів, що пробиваються вперед." Стаття на першій сторінці має заголовок: „Слізний газ проти демонстрантів. Сутінки в Мюнхені. Хто покликав МП? Про це нічого не знає Mr. Й. К.

Келлі. Стаття на другій сторінці подає широкі освідчення очевидців-кореспондентів. Далі підзаголовки статей: „Урядове повідомлення Мюнхенської Поліцай-президії. Що говорять комуністи?” — Ціла остання сторінка заповнена ілюстраціями з демонстрації, між якими: 1) одна з Богослужб на Кенігспляці, 2) Козаки під час молитви, 3) Перші сутички на розі вулиць Принцрегентен і Віденмайерштрасе. Зліва — людина (німецький комуніст — прим. перекладача), якого напали демонстранти за те, що намагався зірвати оплаку. Далі три фото-знімки охоплюють моменти вуличної бійки з поліцією, окрім, ряд панцирів і „джіпів”, що вриваються між демонстрантів. На знімках видніють антибільшевицькі транспаренти. Інша газета помістила фото демонстрантів з кличем на транспаренті: „Народи ОН! Чого мовчите, коли в Советському Союзі панують рабство і смерть!”

„Абендцайтунг” відмічає, що „протестаційну акцію організував Антибільшевицький Бльок Народів” та що всі промовці виразно говорили „проти переслідувань людської та релігійної свободи, проти концентраційних таборів і культурного поневолення Росію народів Східної і Середньої Європи”.

Газета „Мюнхенер Меркур” подає перелік народів, що брали участь в демонстрації, при чому робить помилку. Між українцями, литовцями, лотишами, естонцями, болгарами, румунами, хорватами, словаками, мадярами та представниками інших народів ця газета згадує і росіян. Як видно, німцям важко позбутися уявлення про „російський схід” і тому вони не уявляють його собі без росіян. „Штуттартер Нахріхтен” пише прямо, що в демонстраціях „взяло участь понад 10 тисяч російських (!) і східно-європейських емігрантів”.

Ми стверджуємо, що в лавах демонстрантів не було росіян, були тільки виступи російською мовою. Говорив представник хороброго козацького народу, який належить до найзважливіших ворогів імперіалістичної білі і червоної Москви. Був і один росіянин, але як комуністичний агент, що разом з п'ятіколонником з КПД перетягнув електричний кабель до радіотрансляційної установки.

Газета „Абендцайтунг” містить заяву з приводу демонстрації, яку подав другий секретар комуністичної партії Мюнхенської області Ерліх. Цей агент Москви в Баварії, між іншим, обвинувачує американців, які допустили до демонстрації, та робить їх відповідальними за неї. Він насмілюється доводити, що листівки та афі-

Храгмент походу містом з символічними літерами АБН.

ші (АБН) були друковані за допомогою Американського Військового Правління” та що „на подібній демонстрації в Регенсбурзі говорив представник Військового Правління.”

На цьому місці спростовуємо, що в Регенсбурзі ще ніякої демонстрації не відбулося. Отже неіснуюча промова представника Військового Правління — то чиста вигадка „товарища” Ерліха.

Те ж саме можемо сказати й щодо друку американцями афіш і летючок АБН.

Натомість по поведінці німецьких комуністів є дані припускати, що „партайгеноссе” Ерліх та ціла його КПД живе і діє за гроши з Москви, які насильно стягувані з наших селян і робітників в Україні, Білорусі, Грузії, Козакії, а сьогодні — і в Середній Європі.

Погрози пана Ерліха на адресу антикомуністів нас не відстрашать від нашого основного завдання: боротися з російським більшевизмом за долю народів. Це завдання ми здійснюватимемо послідовно скрізь і всюди. Будемо поборювати і всіх Гrotewolів, Толіяттів і Торезів, тут, закордоном, тому, що вони є агенти Москви,

I ХВОРІ ПРИСДНУЮТЬСЯ ДО ПРОТЕСТУ.

До Міжнародного Комітету Протестаційної Акції випливло письмо в німецькій мові такого змісту:

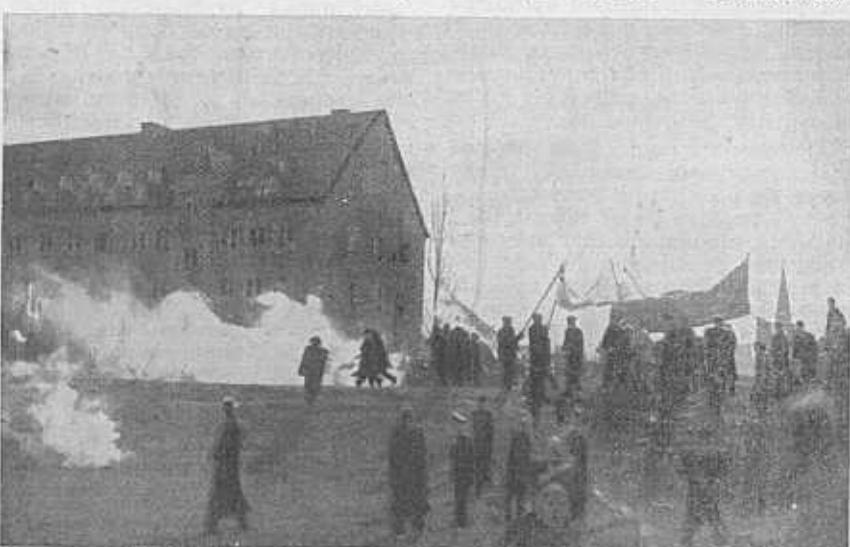
Гавтінг, дня 9. квітня 1949.
„Ми скитальці-пацієнти санаторії IPO в Гавтінгу, жертви тоталітарних систем, представники народів, підкорених комуністичною Росією:

естонці, греки, калмики, хорвати, лотиші, литовці, поляки, румуни, росіяни, серби, чехи, турки, українці, білоруси, —

тому, що будучи хворими, не можемо особисто прийтіти участі в сьогоднішній маніфестації, прилучасмось в цей спосіб до могутнього протесту проти тиранії, проти уярмлення цілих народів і поодиноких людей, проти переслідування релігій, проти концентраційних таборів, проти невільництва праці!

ХАЙ ЖИВЕ СВОБОДА ЛЮДЕЙ І НАРОДІВ! ХАЙ ЖИВЕ СПРАВЖНЯ ДЕМОКРАТИЯ!

Під письмом слідує 309 підписів, писаних різномовними абетками (між іншим — турецькою).

Газові гранати проти демонстрантів під сов. місією

З МАТЕРІАЛІВ ПОЛІТРАДИ ОУН

Основні елементи революційно-візвольної стратегії

I. Чинники революційно-візвольної боротьби

Наша візвольна боротьба — це національно політична, соціальна й культурна революція. Це масова боротьба українського народу, піренятого національно- і соціально-візвольними, тобто націоналістичними ідеями, і організованого політичною передовою силою, авангардом народу, Організацією Українських Націоналістів, та в збройному змаганні веденої революційною армією, УПА.

Революція — це організований і спрямовуваний органічний процес, свідомий своїх цілей і шляхів, що змагає до основного знищенні старого й побудови справедливого нового. Це не змова, ані місцевий чи палатний переворот, не боротьба мафії за владу, але це відкрита, що все і всіх обіймає, боротьба в ім'я ясних, чітких і несумнівних — цілей нації. Запорука її успіху лежить не в несподіваному ударі глибоко прихованої таємної мафії, яку, зрештою, завжди ворог може розкрити, але в непоборному проникненні революційних ідей серед усіх прошарків народу, які (іде) своєю життєвістю й перспективністю щораз наново поривають їх до боротьби.

Цілий революційний процес — по лінії політичній і мілітарній — є в Україні охоплюваний і очолюваний революційно-державною формою ОУН, що з керівним центром революційно-візвольної боротьби.

З огляду на те, що національний момент домінує в нашій революції безподільно — можна б її окреслити перманентною війною, міліцією в формах, проти Росії — відчінного ворога України.

Провідні кадри революції — а без них вона стала б бунтом, — це не вузький гурт тасмних змовників, але свідомі всебічних цілей революції політичні органи затори боротьби мас у всіх царинах життя, які долучають до стратегії візвольної дії також технічно-революційні акти, відповідно до їх ваги в цілості.

Організація політичних керманічів революції стимулює, спрямовує, впорядковує в масовому розумінні революційний процес. Організація, що ставить собі мету організувати революцію, не сміє бути конгломератом різних елементів, але ідеологічно й політично монолітна. Вона мусить бути єдністю революціонерів, що всходи — і без вказівок — в основних питаннях будуть однаково оперувати. А в моральному розумінні це люди суворі до себе й інших, взірець революційної й людської моралі, фанатики ідеї, безстрашні борці, що так само вміють ненавидіти вороже, як любили своє, люди не половинчастих душ.

Тільки такі люди здатні на керманічів великих революцій, отже й української національно-візвольної революції.

Політична організація ініціює — в масовому розумінні — революційно-візвольну армію, — вона творить її незламний хребет.

Керівний центр революції — УГВР — дає ширшу базу включитися всім і координує цілість, але опертий на таку організовану силу, яка за жодних умовин не заведе.

Революційна армія твориться у вогні масової національно- і соціально-політичної боротьби, організованої — в масовому розумінні, — політичною організацією безстрашних борців. Без національної армії національна революція, тобто війна всіми царинами життя проти ворога, тотальна війна, завжди буде програна. Национальних революцій ніколи не буває без національних армій. Лише армія закріплює державу. Ударне гасло тепер і в час зрыву — це поділ советської армії на національні армії візвольних революцій народів. Національно-революційні повстанські формациї, що творитимуться в ширшому розмірі не тільки на Рідній Землі, але й по-за нею, на території кожночасних дій советської армії з лона її бійців, ставатимуть кристалізаційним осередком і дороговказом для маси воякства советської армії, розгромленої знутра, що поділятиметься на національні армії повноважних народів. Українська революція розгортається і в Сибірі і в Туркестані, звідки теж нестимуту українці гасла візвольної революції, валичи там ворожий режим і прямуочи в Україну та поширюючи ідеї революції серед усіх народів і людей гноблених московською тиранією.

Але ядром повстанської армії буде завжди та збройна сила, яка оформляється таки на Рідніх Землях. Вона буде тим притягальним осередком, до якого спішиться з найдаліших закутин тюторії народів свободолюбні українці. Вона остаточно перерішить нашу долю. В умовах більшевицького терору, трухлявости системи, що спирається не на ідеї, а на насильство, хоч фізично розпорощені, але ідеально-політично централізовані кадри борців, які знають, чого прагнуть, зовсім вистачають для вирішальної мобілізації мас на боротьбу. Треба ясно визначити шляхи й мету боротьби та — найголовніше — не дати вмерти вірі в свою правду. Віру підтримує безстрашна дія.

Любов до свого, ненависть до ворожого, прагнення справедливості й свободи, прагнення жити — як рушійні сили — існують і

діють в Україні. Провідні кадри мають завдання звести це в дії під один знаменник ясної мети. Ідеїне спрямування шляхом організованих дій, виразно скерованих проти самих основ ворожої системи, що може бути зліквидована в усіх ділянках життя лише після закріплення влади українським народом, надає і стихійним процесам боротьби ясну мету, сане життя успішно і інтенсивно поборює систему, але політичного обличчя цієї боротьби надають плянові дії, радикальні акти, що стають семафорами на шляху. Важливим елементом у боротьбі стає використання противірів системи. Таємниця успіху революції — це захоплення націоналістичними, національно-візвольними ідеями народних мас.

Українська візвольна революція — це поєднання національно- і соціального візвolenia, як нерозривних елементів української візвольної ідеї. Без соціальної ідеї немає сьогодні національного візвolenia. Як — і що суттєво-вирішне — без національного візвolenia немає соціального. Прикмету нашої революції становить одночасність її в обох площинах, національної і соціальної, а не етапність зрыву, не переход антирежимної (соціальної) в антиімперіальну (національну). Отже українська революція рівночасно антирежимна й антиімперіальна. Її зеніт, візвольний зрыв, мусить носити такий самий характер. Провідний кадр революції, ОУН, не сміє допустити під час зрыву двоетапності, а мусить зразу здати в одне соціальну з національною, щоб з місця унеможливити антирежимної, але проімперіальної ворожої диверсійної сили Сходу чи Заходу. Гарантією антиімперіальності української революції стане поділ советської армії на національні армії, зокрема українську національно-візвольну армію, що складається не лише з бійців советської армії, але і з залишених в Україні, де буде її ядро з повстанців, що, замість у советську армію, пішли в ліси України. Це наша УПА (що з вужчими форм дій переходитиме на ширші). Єдино достатньо сильна національна армія унеможливить віднову російської і взагалі якоїбудь імперії на руїнах більшевизму.

У стратегії нашої революції дуже важчу роль відограє фронт поневолених народів — АБН, АВН — як авангардна сила Візвольної Революції Народів, бореться за ті самі цілі, що й ми. Спільний фронт дій за спільні ідеї визначно скріпляє українські позиції у боротьбі за розподіл російської імперії на національні держа-

ви. Всі поневолені народи об'єднаними силами штурмують у вирішному бої імперію. Ми не будемо самітні, ані ізольовані. Координація дій і взаємодопомога революційних організацій поневолених народів — це величного значення справа для успіху нашої революції. Це знають росіяни і тому намагаються навколо себе мобілізувати „малоросів“ різних народів, щоб не бути відокремленими в концентричній атаці з усіх боків. Між українською визвольною революцією і визвольною революцією інших поневолених народів стоїть у політичному розумінні знак рівності. Українська революція — це в ідейно-політичному сенсі провідна ланка Визвольної Революції Народів. Гасло

„свобода народам — свобода людини!“ піднесене на наші пропори на П. ВЗ ОУН 1941 р., стало універсалним гаслом. Скріплення практичної співдії між революційними організаціями поневолених народів — одне з найважливіших завдань сьогодні, бо цей чинник набирає особливого значення в цілому комплексі елементів нашої стратегії боротьби.

Революція, як органічний спрямовуваний масовий процес, йде за здійснення конкретних ідей, бажаного масами образу всіх царин життя, не як теоретичної проекції майбутнього, нез'язаної з сучасною боротьбою, але як безперервне намагання повсякчасно й на кожному кроці здійснювати вже тепер цей не фіктивний, а

життєвий, відповідний до потреб і прагнень живої людини — ідеал майбутнього. В цьому й лежить органічне поєднання програми — мети з визвольним шляхом, з революційно-визвольною концепцією і в цьому правильність цієї концепції та життєва виправданість нашої програми-мети, що стає мобілізаційною в боротьбі. Запорука перемоги української революції лежить насамперед у тому, що зразу, у хвилину зризу радикальним шляхом безоглядно здійсниться наша національно-політична і соціальна програма. Українська влада зразу узаконюватиме всі соціальні здобутки української національно-визвольної революції. (Закінчення буде.)

З. Карбович

Ми за селянську власність на землю

Українське політичне суспільство одержало ще один пресовий орган „Вперед“, на цей раз лівих соціалістів. Слід повітати той факт, повітати тому, що в той спосіб суспільство буде мати можливість усвідомити собі і позиції цього найбільш крайнього соціалістичного руху в українському політичному житті еміграції. Тим більше, що цей орган і справедливість вимагає то визнати, на відміну від багатьох інших видань, не занурився одразу в еміграційну буденницю і сварку, а поставив ряд принципових питань. Це дає можливість і дискусію з тим політичним напрямком вести в соціологічній площині. Це дуже добре. І тим ми хочемо скористатися.

Ясно, що ми не можемо в одній короткій статті продискутувати всі теми, що їм присвячене це число „Впереду“, в тому числі залишаємо на дальнєте потрактування соціальних позицій визвольного руху, яке йому, тому рухові, хоче надати це політичне середовище. Обмежимося лише одним, а саме — чи форма власності на засоби виробництва обумовлює дальший економічний поступ і чи доведеним є, що суспільна власність на засоби стає обов'язковою, щоб забезпечити той поступ. І. М-ко в статті „Політична програма УПА і нова українська людина“ цілком слушно ставить питання в ту площину, бо дійсно кожна політична позиція мусить не тільки відповісти бажанням народу, але й гарантувати йому всебічний поступ. Отже, якщо ми стоїмо на позиціях трудової приватної власності на землю, а ми, як рівнож і УПА, дійсно стоїмо на тій позиції, і не вважаємо, що нам з тим „треба ховатись“, — то постає питання, чи не є наша позиція такою, що прирікає українське селянське господарство на застій, або більше того — на регрес в порівнянні з тими „більш поступовими“ формами, які воно зараз має. І. М-ко стверджує, що це так. Він говорить, що українська людина усвідомила, що „нові форми господарства забезпечують високу продуктивність праці“, що „безвlasницьке господарство показало високу продуктивність праці“. На доказ того він наводить, що „сьогодні українська земля дає 180 центнерів цукрового буряка з гектара в той час, коли перед 1917-м роком тільки культурні поміщицькі господарства давали 125 центн.“

Такий факт його переконує, і тому він і приходить до висновку більшої прогресивності колек-

тивних форм. Ми дозволимо собі також навести декілька фактів, може вони переконають п. І. М-ко в чомусь іншому. Насамперед щодо наведених чисел. Те джерело, яким користувався п. І. М-ко, ввело його в блуд. Середня врожайність цукрового буряка в Україні, навіть у високоврожайному 1938 році, була не 180 центн., а лише 160,3 центн. (див. „Колгоспи з 1938 р.“, ст. 51). Що ж до середньої за другу п'ятирічку — то ще нижче. Натомість середня врожайність буряку за часів НЕПа, при індивідуальному землекористуванні — 220 центн. Не маємо під руками можливості перевірити врожайність до 1917 року, але якщо згадується про „культурні поміщицькі господарства“ то стверджуємо, що в господарствах Харитоненка, Терещенка, Кеніга — врожайність була 250—300 центн.

Але менше з тим окремим фактом. Наведемо дещо ширші факти, що більш грунтово доведуть, чи дійсно колективізація сільського господарства обумовила його прогрес і чи дійсно приватна власність виключає можливість такого поступу.

Візьмемо вихід продукції, поскільки на тому залежить п. І. М-ко. Середня врожайність зернових культур, як відомо, на кінець другої п'ятирічки була 9,3 центн., тобто біля 56 пудів з гектара, а у восьмиріччя між 1904—1912 — 58 пудів. Отже — зниження. Або візьмемо таке: площа зернових культур по радгоспах збільшилась між 1928 і 1938 роках в 7,7 разів, а врожайність — в 7,8 разів, тобто не дала жодного приросту. Кількість великої рогатої худоби збільшилась в 20,6 разів, а молока — в 13,8 разів.

Але того мало. Для того, щоб зберегти врожайність на тому ж рівні, на якому вона вже була напередодні 1917 року, довелося в багато разів збільшити нагромадження капіталу на одиницю площини. Так наприклад, за той час по радгоспах, при збільшенні площині в 7,7 разів і при стабільній врожайності потужність тяглової сили була збільшена в 22,6 разів. Ще більше показове це в селянському господарстві: в 1916 році розмір капіталовкладань на 1 гектар виносив 25,4 карб., а в 1937 — 165 карб., тобто в 6,7 разів більше при тім же рівні врожайності (дані беремо з „Соціалістического Сельского Хозяйства СССР“, вид. 1939 року, „Сільсько-Господарської України“, вид. 1923 р., „Праці Полтав. З-ва“, вид. 1914 року).

Для кожного об'єктивного соціолога-економіста

такі дані, а їх можна навести скільки завгодно, свідчать про те, що в даному випадку ми маємо яскраву картину економічного занепаду, регресу. Для п. І. М-ко — це дивовижно прогресуюче господарство. Чому це так? Едине пояснення цьому — що він не хоче бачити тих фактів, бо не знає їх він не може. Це нагадує філософа Гегеля, який на повідомлення, що факти не підтверджують його теоретичних передбачень, відповів: „тим гірше для фактів”.

Але візьмемо продукційність праці, бо на цьому п. І. М-ко робить наголос. І має рацію, бо там, де вища продукційність праці, там більш поступова форма господарства (при прочих рівних умовах — добавимо від себе).

Отже, як стойти справа з продукційністю праці в сучасному колгоспному господарстві в порівнянні з приватно-власницьким сільським господарством?

За даними советського економіста Кубаніна (див. „Проблеми економ.” за 1941 р.) на виробництво одного центнера пшениці американський фармер витрачус 0,17 дня, а колгоспник — 1,14 дня. Отже, продукційність праці фармера перевищувала продукційність колгоспника в 6,7 разів. Те ж саме, наприклад, щодо молока: 0,75 і 4,63 — в 6,2 разів. І так по всіх видах продукції.

Але візьмемо навіть продукційність праці того ж колгоспника у власному присадибному і колгоспному господарствах. За даними советської статистики, жінки-колгоспниці витрачають в присадибному господарстві 19% свого часу і чоловіки — 4%. Якщо перевести це на продукцію, то це дає на 61% вищу продукційність праці, ніж в колгоспі (фактично ще вище, бо ми не враховуємо при тому якості продукції).

Або наведемо ще такий факт: відомо, що кількість продукційної худоби на одиницю площи є показником більш інтенсивної, прогресивної форми господарства. Цього мабуть не буде заперечувати і п. І. М-ко. Як же стойти справа в цьому відношенні в країнах приватно-власницького сільського господарства в порівнянні з усупільницями в ССРР? На 1 гектар засівної площи припадає:

стан з 1938 р.

Худоба	США	Німеччина	Франція	ССРР
Свині	0,3	1,2	0,3	0,06
Рогата	0,5	1,0	0,7	0,13

Або таке: на 1 фуражну корову — молока в колгоспі — 1240 літрів, в північній Німеччині — 3360 літрів.

Таких і подібних зіставлень і аналізів ми могли б навести дуже багато і то стосовно до всіх моментів, що характеризують економічний рівень господарства. Але й наведеного вже досить, щоб кожна, навіть не фахова в тій сфері людина, переконалася, де правда. Чайже всім відомо, що найвищого рівня досягло сільське господарство в таких країнах, як Данія, Голландія, Мекленбургська провінція Німеччини і т. і., а це — країни фармерського, приватно-власницького господарства.

І взагалі після того, як німецький соціолог-економіст Ед. Давид, сам між іншим — соціал-демократ, — піддав нищівній критиці марксівське твердження універсальності діяння „закона концентра-

ції капіталів” і довів, що індивідуальне сільське господарство є життезадатне і дас найкращі перспективи поступу, — сільсько-господарська економічна наука ніколи вже не поверталася до цієї скрахованої доктрини Маркса. Навпаки — дальші наукові дослідження і аналіз історичного розвитку ще більше обґрутували цю істину. Більше того: навіть співтворець марксівської доктрини, Енгельс, пізніше в своїх письмах — а це напевно знає п. І. М-ко — стверджував життезадатність індивідуального сільського господарства і можливість його збереження під час соціалізму.

Отже, направду, як це могло статися, що в половині 20 сторіччя, в світлі сучасної соціологічної науки, можна зустріти людей, що з адептамиrudimentарної „доктрини“ Леніна про розвиток сільського господарства. Говорячи про науку, ми, ясно, не маємо на увазі советську „науку“, бо ціну твоїх „наук“ добре знаємо.

Цілком природно повстас питання, чому тоді п. І. М-ко вважав за можливе ігнорувати науку і не зважати на факти. Єдиною відповідю на це може бути тільки те, що йому на тому залежало. Для того він дозволяє собі і не користатися обов'язковими законами мислення.

Щоб довести, що п. І. М-ко посварився з логікою, дозволимо собі навести, як він в своєрідний спосіб дозволяє собі замикати сілогізми. Наприклад, ось він ставить такі два постулати:

1) „існує капіталізм з приватною власністю на засоби виробництва й соціальної нерівності“ і

2) „існує большевізм без приватної власності, але з новою нерівністю“.

Логіка вимагає, щоб у тих випадках, коли при зміній основі зберігається той самий вислід, сілогізм був замкнений констатацією незалежності висліду від основи. Отже, в даному випадку сілогізм міг бути замкнутий лише так: соціальна нерівність не залежить від форм власності. Так воно є і в дійсності. Натомість п. І. М-ко замикає його так: „Чому не може існувати лад, де не було б пі капіталістичної, ні большевицької нерівності?“ Ясно, що може, і ми якраз до такого ладу і прагнемо, але при чому тут право власності?

Але візьмемо ще таку „логіку“ побудови п. І. М-ко: „якщо в капіталістичних країнах власність належить капіталістам, народ має свободу, то чому він не може мати свободи там, де капіталістів немає і приватної власності на засоби виробництва не існує?“

Як бачимо, за його ж власними словами входить, що свобода народу може існувати і при приватній власності. Тому нема чого стверджувати, що для забезпечення свободи народу необхідно знищити всікі приватні власністі на засоби виробництва.

Ми якраз і стверджуємо, що для того, щоб забезпечити українському селянству не тільки політичну, але й економічну свободу, щоб відкрити йому шляхи широкого поступу, необхідно повернути йому право власності на землю.

Що ж до права приватної власності на засоби виробництва в інших галузях народного господарства, то до цієї теми ми повернемось ще в дальнішому.

Н. Олешко

За Українське Море

Змагання українського народу за опанування берегів Чорного моря є таке природне, як змагання його побудувати самостійну державу, як змагання інших народів за опанування доступу до моря. Без вільного доступу до моря нема повної незалежності. Часто народ, який не має доступу до моря, попадає в економічну а пізніше в політичну залежність від других.

Вже від найдавніших часів нашої історії змагав наш народ до опанування берегів Чорного моря, здобував їх плугом і мечем аж по сьогодні, коли то український народ заселив береги Чорного моря від гирла Дунаю аж по Кубань до гір Кавказу. Цілі віки боровся він з різними ордами, сполікував їх кров'ю побережні степи, поки не опанував Чорного моря, яке за княжих часів звалося руським-українським морем.

Українці не спинялися на самому побережжі, вони опанувавши море, перепливали його і здобували шляхи для своєї слави на берегах Малої Азії, Греції, Болгарії.

Ці походи мали за ціль не тільки принести славу українській збройі, ними паші предки боролися за море, опановували торговельні шляхи, які в той час були дуже важними.

В княжі часи і Крим і побережжя Озівського моря належить до української держави, там є наявність осібнє князівство зі столицею Тымуторокань.

З упадком княжої держави береги Чорного моря оpanовують татари.

При кінці XV ст. над Дніпром виростас нова збройна сила українського народу — козаччина і продовжує дальше, розпочату русичами, боротьбу за оpanування Чорного моря.

Очайдущі морські походи козаків на могутню Туреччину, перед якою тряслися численні держави, стали широко відомі в Європі. На козаків дивилися як на надзвичайних лицарів. Один турецький історик, сучасник морських походів козаків, так про них пише: „Можна сміло сказати, що не знайти на цілому світі людей сміливіших, ніж менше дбали б про життя, менше боялися смерті. Люди обізнані з морським ділом кажуть, що козаки своєю зручиністю й відвагою в морських битвах страшніші від усякого іншого ворога.”

По Переяславськім договорі ненажерлива Москва поневолює Україну, а по програній під Полтавою ліквідує останню збройну силу українського народу — Запорізьку Січ та простягає спої загарбницькі лапи на чорноморське побережжя. Після неціліх трьох століть — пам'ять славного минулого й віра в майбутнє переродилася в чин, коли на руках царської імперії Україна почала творити власне життя.

Молода Українська Держава вже в січні 1918 р. мусить боротися дальше з московськими імперіалістами, тепер червоними. Большевикам вдалося захопити частину українських земель і побережжя Чорного моря. Однаке, українське військо поєднавши збройною рукою по українське море.

Дня 10 квітня 1918 р., за наказом Військового Міністерства вирушила в похід на Крим Запорізька дивізія під командуванням полковника Болбочана.

Дивізія натрапляє на сильний спротив большевиків, але бажання українського вояцтва здобути

береги Чорного моря і відродити давню козацьку славу було таке велике, що вони поборювали всі труднощі та переважаючі сили ворога. Здобути Крим було важко: вздовж по шляхах були укріплені большевицькі залоги, а вузька шийка Переяскому представляла фортецю, яка могла боронитися довший час. Не було часу на галанія, надходив момент, коли треба було рішити, чи українське море буде прилучене до української держави. По-заду посувалася також на Крим німецька армія, яка хотіла закріпити його за німецькими імперіалістами. Здобуття Криму стало для українського вояцтва не тільки потребою молодої держави, але і справою честі української збройі.

Полковник Болбочан рішиться на очайдущий крок: пробитися на Крим старим запорізьким шляхом, шляхом Сірка, по лінії Мелітополь — Сиваш. Не зважаючи на завзятій спротив большевиків, запорожці Болбочана здобувають Мелітополь і посuvаютися дальше вздовж залізничної лінії на Сиваш. Через Сиваш, або Гниле море, проходила на Крим залізнична лінія, мости якої були підміновані так, що большевики могли їх зірвати кожної хвилини і сильно утруднити похід. Полк. Болбочан дав наказ форсувати Чонгарський (підмінований) міст. Вночі, 20 квітня, українські бронепотяги тихо підсунулися до моста. Попереду іхала з кулеметами на дрезинах сотня козаків, яку очолював сот. Зелінський. Вони близкавицею зліквідували ворожі стійки і передмостову заставу та рушили на підмінований міст. Шідозрілі рух і стріли насторожили большевиків і вони відкрили по мості гарматний вогонь. На мості вибухнула міна, але запорожці були вже на противній стороні. Сиваш був здобутий і українська армія вступила в Крим.

Б. Кравців

Кораблі

Вже сирени на од'їзд гучний затрубіли:
— Золотий, буйний стиг піднесіте!
Б'ється серце і рветься у парусах білих,
як вітер...

—Хто казав, що залізні опі кораблі
це не наші човни наперові,
ті колишні, що ми їх зряджали малі
на потоки — під бурю і повінь!

Ті колишні, що з сіл ми проводили їх —
молоді, повні віри, певтомні —
в буйний світ образів, в неодкриті краї,
на далекі моря невідомі!

—Хто говорить, що мрії не сповнились смілі? —
Наша фльота іде в океані!
Б'ється серце і рветься у парусах білих
в незнанні...

Місцеве населення радо стрічало українські війська а в Симферополі президія місцевого самоврядування просила полковника Болбочана передати українському урядові, що населення міста радо побачить у себе українську владу. До групи полковника Болбочана голосилися місцеві охотники-повстанці і українські війська готовилися до походу на Севастополь.

Тим часом порт Севастополь приготувався до приходу української армії. Дня 29 квітня 1918 р., в 16-ї годині — в цей довго жданий українськими моряками і українським народом день — надано з адміральського корабля наказ: „Фльоті підняти український прапор!”

„Настав історичний момент і опали червоні пра-пори. Під сурми і свистіння підстаршин моряків злетів у гору український прапор” — пише про ці хвилини очевидець, лейтенант флоту Св. Шрамченко.

По довгих літах неволі, на Чорному морі знову заколибались українські кораблі, замаяли синьо-жовті пра-пори, воскресла традиція хоробріх русичів, віджила козацька слава легендарного Байди... Та новий ворог — німецькі імперіалісти не дали закріпiti за Україною Чорного моря. Українське військо опускає Крим, залишаючи за собою туту цілих поколінь. Українська фльота попала частинно в большевицькі руки, частинно в руки фран-

цузів і англійців, що також простягали свої руки по Криму.

Сьогодні Чорноморське побережжя, як і вся Україна, попало під московсько-большевицьку заманницю. Сталінські імперіалісти ведуть на Чорноморському побережжі свою політику, спрямовану на заспокоєння інтересів Москви. Криму не влучено навіть до т. зв. УССР, тільки до російської СРСР. До другої імперіалістичної війни існувала на Кримі „Автоіномна Татарська Республіка”, яку по війні большевики знесли, татарське населення виселили цілковито, українське вивозять, а Крим населяють „істинно русськими” людьми. Приготовляють його на форпост російської імперії.

Український визвольно-революційний рух, що веде завзяту боротьбу з московсько-большевицьким імперіалізмом за побудову Вільної України, придає належне значення і місце Чорному морю, бо ми знаємо, що нема повної самостійності без моря. Крим своїм геополітичним положенням тяготіє тільки до української держави, і ми масно вже свою стару морську традицію, традицію русичів, козацьких лицарів, запоріжців Болбочана. Український Крим і українське море живуть в серцях українського народу і вернуться до нього назавжди після розбиття московсько-большевицької тверди народів і збудування на її руїнах — Української Самостійної Соборної Держави.

Трохи про неісторичну історію

Боротьба за волю і свою правду, яку веде тридцять літ український народ, досі не досліджена, не синтезована не тільки для світу, а й для самих себе. Наше громадянство на чужині дуже мало сказали, майже нічого, світові про ті процеси, які мали і мають місце в гущах переможеного та не упокореного народу, який, скутий обручами російсько-большевицької неволі, страждає, бореться, але не кастяє і не підкоряється. Мало сказали, бо не до того йому було, воно поборювало і поборює себе. Тому всяка спроба в цій галузі є великим вкладом в історію наших визвольних змагань.

Брошюра „ІСТОРІЯ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ БОРОТЬБИ В НАДДНІПРЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ” є одною з спроб показати схематично революційну боротьбу в Наддніпрянській Україні.

Вже з перших сторінок брошюри помітно поверховий і несерйозний підхід автора її до складних процесів боротьби, що мали місце в Наддніпрянщині. Вичувається, що автор брошюри не переживав сам тієї боротьби, про яку пише, а користувався діякими документами тієї системи, проти якої ведеться боротьба. Тому й історія боротьби в брошурі, подібна до фотознімку на великий

віддалі при дуже слабому освітленні, ще й технічно опрацьована зле. Це скорші — окремі фрагменти з боротьби, насвітлені з матеріалами ворога. Перемогу большевицької Росії над Україною автор розуміє, як перемогу комуністичної ідеї, тому, наперекір фактам, стверджує на стор. 19-й, що:

„Починаючи з 1905 року, комунізм став поза національною ідеєю (Міхновський) одною з дуже поширеніх на Україні. Революція 1917 р. і повстання большевицької держави скріплюють цю ідею”.

Дійсність була зовсім іншою, протилежною цьому найвіному і лілієтанському твердженню.

Большевізм і комуністична ідея ні після 1905 року, ні після 1917-го року не мали жодного ґрунту в надрах українського народу. Після 1917-го року комуністичною ідеєю захоплюються невеликі прошарки інтелігенції відірваної від народу і вихованої на чужих, російських „прогресивних“ ідеях. Навіть большевицькі історики, в хвилині відвратності, забувши до-гми марксизму, стверджують, що „пролетаріят на Україні складав лише невелику частину її населення, не маючи значного впливу на життя”.

Серед кого ж мала поширюватись комуністична ідея на Украї-

ні? Хіба серед того селянства, яке міцно і всіма фібрами своєї національної істоти ненавиділо і соціалізм, і комунізм, як чужі йому ідеї. Про те, які ідеї були панівними на Україні в 1917 р. — найкраще послухати тих, що в ті часи діяли і боролися на Україні.

Скрипник твердить, що „організація українських націоналістичних сил була мобілізацією української революційної демократії, що українське селянство часів жовтня не поділялося на клясові шари і виявляло собою на всій території України революційну стихію, що знаходилася під впливом напітреволюційних, напівшовіністичних гасел Центральної Ради”.

I. Мазепа так само стверджує, що: „большевізм був продуктом чисто російських умов життя і на українському ґрунті він не мав глибокого коріння для свого поширення”. Широчезна панорама національно-революційної боротьби двадцятих років, якою були охоплені найглушиші закутки Наддніпрянщини, найкраще доводить про антикомуністичне й антиросійське наставлення українського народу. Завойована російським большевизмом Україна тридцять літ і до нині бореться проти чужої, силою накиненої її, большевицької системи. Боротьба ця, п

якій народ мав мало виглядів на успіх, бо сили надто нерівні, є доказом того, що ідея комунізму є органічно чужі, ворожі і противні духовій структурі нації.

Не два середовища („національне” і „комуністичне”), як пішеться в брошурі, боролись на Україні, а дві ідеї — українська національна і російська, забарвлена большевизмом під комуністичним пропагандистом. Українська національна ідея боролась за свою національну правду в своїй хаті і в цій правді бачила свою силу. Однією з законом українського національного буття було і є „сила в правді” і за цю свою правду боролася в революції 1917 р., бореться й нині Україна.

Російсько-большевицька ідея спиралась у цій боротьбі на національно-традиційну свою засаду — „правда в силі”. Давні історичні традиції Росії Грозного, Петра Миколи I-го Ленін уточнив в боротьбі проти української національної ідеї дивізіями Муравйова, каральними продовольчими загонами, складеними з петроградських і іваново-вознесенських пролетарів, тортурами ЧК. А великий російський „гуманіст” А. Горький узаконив, що традиційну російську засаду стратегічною формулюють: „коли ворог не кориться — його знищують”.

Формула ця прийшла року 1929. Прийшла вона тому, що розбурханий національною революцією український національний вулькан клекотів, не корився, а боровся за правду в своїй національній хаті, вірний своїй засаді, що сила тільки в правді. Наївно і кумедно виглядає в світлі фактів твердження автора брошури про самостійну боротьбу на Україні двох своїх середовищ — національного і комуністичного.

Комуністичне середовище природою своєю, своїм походженням не було українським і не мало під собою українського національного ґрунту. Воно було імпортовані з Росії на Україну, російсько-большевицькою диверсією в боротьбі проти української національної ідеї. Істотною помилкою автора брошури є те, що він і дій невеликого прошарку інтелігенції, яка з тих чи інших причин стала під стяги комунізму, приймає за вияв національного духу. Звідсіля робить хибний висновок, що „Українська національна ідея, пройшовши короткий шлях комуністичного захоплення, переходить на властивий шлях, шлях боротьби за окремішність України”.

Якраз навпаки — під впливом тої національної ідеї, що виявлялась на всіх відтінках скотого тоталітарними російсько-большевицькими обручами життя на Україні, правовірні комуністи, часто не українці з походження, стали оборонцями націоналізму. Переход Хвильового й інших комуністів в національний табір свідчить про силу національної ідеї, з якою безоглядно і послідовно бореться Росія.

На стор. 22-й брошури наведено слова Сталіна на пленумі ЦК:

„При слабості керівних комуністичних партій на Україні цей рух (самостійницький), що на його чолі стоїть комуністична інтелігенція, може подекуди набрати характеру за відчуженість української культури і громадського характеру боротьби проти Москви, проти Москви взагалі, проти російської культури.”

Сталін добре розумів небезпеку від української національної ідеї для большевицької Росії, тим більше — коли ця ідея проймала комуністичну інтелігенцію. Тому на згаданому пленумі й ухвалено „смертний вирок” українським комуністам, які пробували поєднати в своїй практичній дії національну ідею з інтернаціональною, комуністичною.

На жаль цього не добавив і не зрозумів належно автор брошури. Через оте нерозуміння автор брошури всю таку багатогранну боротьбу скотої України зводить до поодиноких подій, переліку фактів, часто наскільких неправдиво.

В брошурі наскільки досить поверховно тільки ті факти, про які писала советська преса. Само наскільки близьке до офіційних зведення советської преси, яка піколи не грішила об'єктивністю.

Повіривши даним і твердженням большевицької преси, автор брошури пише: „Молоді СУМ бракували запалу, героїзму, посвяти, це була молодь деморалізована воєнними і революційними подіями, знеохочена, дискутуюча, а не дюча”.

Що можна сказати про це твердження??? Воно таке наївне, неправдиве, що не заслуговує навіть на осуд. Воно просто дитяче. Віда, коли люди беруться писати про те, про що самі не мають най-елементарнішого уявлення.

Молоді СУМ бракували посвяти! А оті чисельні виступи, часто зі збрісю, проти окупанта, що мали місце у всіх частинах Наддніпрянщини, виступи — в більшості

обреченні на невдачу, — хіба не про посвяту нашої молоді говорити?

Автор перелистував кілька документів, чи почув з третіх уст про ту молодь, не задумуючись характеризує її — „дискутуюча, а не дюча”. Ні, молодь Наддніпрянщини дискутувала, шукаючи своєї правди, і діяла. Ворог (Кремль) боявся і дискусій, а тим більше — дій, а через це та молодь склали в боротьбі необчислимі жертви. Ідеями СУМ жила часто під свідомо національна молодь Наддніпрянщини навіть будучи в мундирах Комсомолу.

Організаційно СУМ не був пов'язаний з СУВ, як це пишеться в брошурі, і СВУ не керував його діяльністю. Це були дві цілком окремі організації.

Невідомо, чим керувався автор брошури, пинучи, що: „Це була молодь деморалізована восніми революційними подіями”. Навіть советський суд не наважився в своїх обвинуваченнях цього стверджити. Це твердження автора брошури є незрозумілим наклепом і образом на молодь СУМ.

Брошура не встановлює ідейно-духових зв'язків між окремими формами боротьби, а подає їх так, піби вони виникали припадково, відрівно від народньої гущі. Справді ж — історія боротьби в Наддніпрянщині — це неперервний процес, що виявився назовні в різних формах, організаційно-програмово не одинакових, часто різних, але пов'язаних з національною ідеєю нації, яка змагалася за зматеріалізування П в суверенній Державі.

СУМ розгромлено в 1930 р., і піби у відповідь на дії ворога — серед високошкільної молоді, зовні комунізованої, гасло Хвильового — „Геть від Москви!” — набирає широкої популярності.

Брошура механічно подає окремі форми боротьби, не встановлюючи ідейних зв'язків між ними. Говорячи про молодь СУМ, автор твердить, що: „Різнилась вона своїм ідейним складом від молоді, що виросла під впливом ідей Хвильового, і яка визначалася революційністю. Чисельно кадри СУМ були немислені”.

Кадри СУМ були досить чисельні і діяли в різних теренах України, а ідея Хвильового охоплювали спеціальну частину високошкільної молоді столиці, частину молоді літературознавчої.

Поверховість і неохайність в трактовці подій і фактів з революційної боротьби Наддніпрянщи-

ни — на кожній сторінці брошюри.

На стор. 5-ї читаємо: „В наслідок безвиглядності їх діяльності — большевики ліквідували збройно-повстанський рух, що випливало з односторонності (військова діяльність), — вони зникали.”

Виходить, що большевики ліквідували збройно-повстанську боротьбу, бо вона була безвиглядною для них і односторонньою!

СВУ в брошурі — тільки „курульська організація”!

Кримського замордовано в 1933 р.(!), а Гермайзе — завідувач кабінету марксизму!!!

Чомусь Павлушкив став „сином відомого політичного і громадського діяча Федора Матушинського”!

Подібних прикрайх помилок в брошурі багато.

Свою історію революційної боротьби автор обривас на самогубстві Скрипника. Мимохіть повстає питання: а після процесів Шумського, Хвильового — боролась Україна чи упокорилася?

Брошура жодним словом не згадує про боротьбу Наддніпрянщини в часи другої світової війни.

Баламутна і шкідлива ця брошюра. Шкода, що історію боротьби беруться писати люди, які й не знають, — тому й виходить не історія боротьби в Наддніпрянщині, а історія в уязві автора.

НАГНІКА НА ФОРМАЛІЗМ У МУЗИЦІ.

На Україні, згідно з ухвалою ЦК ВКП(б), розгортається боротьба проти „шкідливого, формалістичного, потворного й противародного напрямку в музиці”. Українська советська музика, як каже Москва, поборюючи формалістичний напрямок та спрямовуючи свою „творчість на реальний шлях на основі російських традицій”, вже домоглася значних успіхів. Перші кроки української советської музики на новому шляху позначилися новим твором композитора Нахабіна під назвою „Кантата на честь 16-го з'їзду комуністичної партії”.

Москва сподіється, що українська музика незабаром даст більше „гідних советської доби творів”.

Про те, куди спрямовується т.зв. українську советську музiku, прорічсто свідчить не лише прізвище композитора — „Нахабін”, але й вихвалюваній твір його — „Кантата на честь 16-го з'їзду комуністичної партії”. Це згори замовлене лизоп'ятство, чи підхлібство, мало б

правити за реалістичний напрямок в українській музиці! Рештки національної своєрідності в українському музичному мистецтві, які ще могли животіти під московською кормилою, будуть викорінені, як формалістичний напрямок.

Треба сподіватися нових жертв серед українських музик, щоб дати місце Нахабінам, які „творити музичну” на основі „російських традицій”. Ось, що ховається за теперішнім галасом Москви, мовляв, „за реалізм — проти формалізму в музиці”.

Лист колгоспників України до ката народів Йоськи Сталіна

Кровопийщо наш, душогубе окаяній, товариш бандитський, брате німецький, юдо іскаріотський, сонце наше сибірське, батьку злодійський, йолопе всеросійський!

Тепер по газетах пишуть до тебе чоловітні з усіх кінців Союзу Сірих Сталінських Рабів (ССР).

Ми добре знаємо, що трудяці не посилають тих рабських, до огиди паскудних посланій, а пишуть іх твої задолози. Слухали ми тих брехонь і постановили власноруч написати тобі листа від справжніх колгоспників України славною мовою українською.

Ти, бандито, видаєш себе за визволителя і спасителя України. Кричиш, що дав нам бідним „щастя й волю”. Скажи ж кривавий собако, хто віддав Україну Гітлерові, хто допустив німця на нашу землю? Це ж ти помогав Гітлерові багаті та обрзоювалися до зубів, ти годував його нашим хлібом і поміг йому звоювати народи Європи. Скажи, юдо, скільки ти тисяч марок узвів у Гітлера за більшевицько-німецький союз у 1939 році? Це ж ти тоді завіз німцям з міліарди пудів українського хліба, завіз їм 400 тисяч тонн бориславської нафти, ти відправив їм 57 тисяч вагонів худоби. Відгодувавши черево Гітлеру рушив на нашу землю. Де ж тоді ділась твоя дурна сила? Ти втік, як різницький пес, аж за Волгу, вкраївши все наше добро. Думаш, що ми забули, як твої осавули, тікаючи, торощили на цуцьки наші трактори, комбайні і молотарки? Ми не забули, як ревла наша худоба, коли й гнали за Дніпро, а далі в Самарщину, щоб там мала на чому жиравати твоя більшевицька зараза.

Перед нами ще стоять свіжі братні могили і гори трупів українських робітників і селян, що їх замутили червоні звірі епідемісти. Ми ще чуємо плач і бачимо слізки українських матерей, жінок і сестер, які провожали 15 тисяч домовин у Києві, 7 тисяч у Львові, 11 тисяч у Вінниці, 3 тисячі в Луцьку, 2 тисячі в Умані, в Білій Церкві і десятки тисяч по всіх інших містах, містечках і селах України. Це був твій „прощальний подарунок” українському народові в 1941 році.

Ми кривавим потом умивались на колгоспній панцирі, ми як мухи, гинули з голоду, з нас латачу сорочку здирали більшевицькі окупанти і витрясали останню щербату копійку на „грабуй-позику”. Все це добро йшло ніби на „абарону атечества”. А замість оборони Україна побачила чорну сталінську зраду і запроданство.

Ти, розбійнику, віддав нас у руки свого молоцього брата Гітлера!

Чуєш, світовий бандите! Через тебе наші сини вмирали і вмирають по німецьких тaborах. Відновідай, катого, чому американські та англійські полонені волякі що тижня одержують харчі зі своєї батьківщини? Адже вони також воюють з німцем, але не гинуть із голоду за дротами. А наша „найщасливіша країна у світі”, наш закаланий „батько” не міг посыпати сухарів своїм полоненим воякам? Якого чорта варта така „батьківщина”? Який дурень вмираториме за неї? Ти людожере, віддав наших синів у німецьку неволю, ти віддав у німецький яспр наших чорнобривих дочек. Жоден большевик, жоден сталінський слуга не поїхав до Німеччини. Погнали туди лише українських колгоспників. Ти так постарався. Руками Гітлера ти масово винищував наш народ, почавши цю кайнозву роботу голодом в 1932 році.

Гітлер пройшовся мечем і вогнем по Україні, а ти примирився домучувати нас! Обидва ви звірячої породи, обидва полоцете ножі в українській крові. Вам потрібен лише наш хліб, вугіль і метал, а народ український ви однаково винищуєте. Грабував Україну німець — грабує і сталінець. Сидів на українській шій гітлерівський кат — прусак Еріх Кох. Тепер сидить на нашій спині кремлівський посланець катоха — москаль Нікіта Хрущов. Німець заставляє нас битись за „Нову Європу”, а ти гониш умирати за Сибір, за голодні труднощі, за тюрми, тaborи і національне поневолення.

Німець — відступаючи взяв із нас останнє рам'я, а твої песиголовці живцем шкуру деруть. Лише за півтора місяці більшевицької окупації в Кам'янець-Подільській області Нікіта Хрущов пограбував 930 тисяч центнерів хліба, 123 тисячі центнерів м'яса, 3 мільйони літрів молока і заставив нас підписати прокламту „грабуй-позику” на 95 мільйонів карбованців. Таке здирство і знищання відбувається по всіх областях України. За кров, за могили, за грабування ти робиш на наших синів і дочек звір'ячі облави і заставляєш їх класти голови на передовій лінії фронту. Ти хочеш по наших трупах пройти на Балкані, щоб там царем стати. Хочеш і туди занести робітничі зли-

ФРАНЦУЗЬКА ЗОНА НИМЕЧЧИНИ

В наслідок великого розпоріження еміграції масові протестаційні маніфестації не відбувалися.

Натомість на всьому терені французької зони масово появлялися вночі з дня 14. на 15. квітня ц. р. на видних місцях вулиць, на мурax і дверях прилюдних льокалів антибольшевицькі лозунги й листівки АБН, що закликали вільне народи до боротьби з большевизмом.

Випадково в той час на французькій зоні перебувала советська місія. З мурів кричали до неї карикатури Сталіна, Молотова й інших червоної душегубів. Вагони міжнародних поїздів були теж обліплені антибольшевицькими гаслами й листівками.

Акція була переведена справно, в один час й закінчена скорше, заки поліція вспіла зорієнтоватися й перешкодити. До часу замкнення числа не маємо ніяких звідомлень про будь-які сутички з приводу акції.

РАЙТЕРЗАХ

До Генерального Секретаріату Об'єднаних Націй, Св. Апостольської Столиці, Св. Вселенського Патріархату в Константинополі, Уряду Злучених Держав Північної Америки, Англії та Франції.

Після ствердження протесту проти фактів знищування людей в концтаборах СССР і переслідування Церкви слідє таке домагання:

Домагаємося інтервенції Об'єднаних Націй не тільки в справі недавно відбутих процесів в Угорщині, Болгарії та Югославії, але також у справі подібних процесів, відбутих в Україні. Домагаємося рівнож інтервенції в справі невільничої праці в СССР та жахливих умовин по концентраційних таборах.

Слідує 355 підписів.

дні і колгоспну коросту! Не діждеш! Ми не будемо воювати за большевицький соціал-імперіалізм!

Ми, селяни України, правнуки славних запоріжців, онуки звитяжних кілів, сини кубанських козаків, на цілій світ заявляємо:

Україна не буде ходити в большевицько-московському ярмі!

Україна разом з усіма поневоленими народами буде боротися проти гітлерівсько-сталінських окупантів!

ХАЙ ЖИВУТЬ НЕЗАЛЕЖНІ ДЕРЖАВИ ВСІХ НАРОДІВ ЄВРОПИ І АЗІЇ!

ХАЙ ЖИВЕ БОРОТЬБА ЗА САМОСТИНУ УКРАЇНУ!

СЛАВА НАШОМУ ЕДИНОМУ ПРОВОДОВІ — УКРАЇНСЬКІЙ ГОЛОВНІЙ ВІЗВОЛЬНІЙ РАДІ!

СЛАВА НАШІЙ НАДІЇ — УКРАЇНСЬКІЙ ПОВСТАНСЬКІЙ АРМІЇ!

Лист власноручно підписали 2 мільйони 998 тисяч колгоспників України.

Місяць вересень, рік 1944.

(Продовження з ст. 20.)

рез гучномовці відповідальний за демонстрацію представник АБН.

До мікрофону підходить греко-католицький священик, от.-декан Пилипець. Вісім тисяч людей різних націй з численними транспарентами скрували погляд у бік промовця. Порошуться вітром різноманітні прапори народів, об'єднаних в АБН. Прапороносці виходять по високих східцях під колонаду і стають на одній лінії з місцем промов. Десь на середині східців, на яких являється колись Гітлер, зупиняються три великих літери АБН.

І сповнюються гордістю серця народів, поневолених і загрожених большевицько-російським імперіалізмом. Антибольшевицький Вльок несе смерть Російській імперії Сталіна. Сьогодні на Кенігспляці відбувається не „Всеслов'янський Конгрес”, інспірований Москвою. Тут зібралися поневолені й загрожені російським імперіалізмом народи різних націй і віровизнань: православні, греко-католики, римо-католики, євангелисти, магометани, буддійці. Вони протестують перед цілим культурним світом проти терору, нужди національного й релігійного гноблення в СССР. Всі вони домагаються розчленування Росії на самостійні держави поневолених націй.

— Дорогі брати і сестри! — несується гучномовці глибокі, зворушливі слова от. Пилипця.

Він промовляє добірною німецькою мовою. В уяві присутніх відроджується страшні злочини російського большевизму, що він їх повинув над поневоленими народами. Промовець застерігає світ від загрози червоного комуністичного імперіалізму.

— Амінь! — поблагословивши присутніх закінчує свій виступ представник Церкви.

Далі від імені АБН виступає з довгою промовою в німецькій мові українець Dr. P. Mірчук. Він ілюструє злочини російського імперіалізму супроти поневолених Москвою народів, подаючи цифри жертв. Раптом під час промови замовкають гучномовці. Маса хвилюється. Видно, що промовець говорить, але нічого не чути. Виявляється, що комуністичні агенти перерізали електричний кабель, яким подавано струм до радіо-трансляційного вузла. Агентів спіймано. Один з них виявився росіянином, другий — німець. Перерва тривала не довго. Радіо-трансляція переходить на акумулятори — і передача продовжується.

Після загальної доповіді виступають поодинокі промовці: від ко-заків, туркестанців, словаків, болгарів, мадяр, лотишів. Всі вони за-кликають поневолені народи до боротьби проти імперіалістичної Росії. Вкінці зачитано резолюцію для надіслання П на чергову сесію ОН з домаганнями народів АБН. Резолюція одноголосно схвалена присутніми.

Протибольшевицький демонстраційний похід

— Всі в колоні! Демонстрація продовжується на вулицях Мюнхену — такі заклики падуть серед мас.

— Під большевицький консулат — озивається в різних місцях демонструючої маси.

Це було те, чого прагнула маса. Стати віч-на-віч з ворогом. Ска-

Під піднесеними прапорами народів поневоленого Сходу Європи — зати йому правду про нього, про ненависть і погорду до нього. Азії гуртується національні групи.

На переді березовий хрест з терновим вінком у руках упівця — символ розп'яття большевиками на хрест християнської віри.

За ним велика мапа концентраційних таборів — кричущий символ невільництва праці на 1/6 земного глобу. Друге ударне гасло демонстрації.

Три великих літери АБН і десять прапорів різних протибольшевицьких народів маніфестиють вперше на вулицях колишньої столиці брунатного руху приявність третьої сили в неминучій боротьбі за свободу світа. Це саме чоло, голова протестаційного походу.

За ними непротяжні ряди різномовних демонстрантів. Порядок зразковий. Над безконечним вужем трійок великих транспарентів переважно в німецькій й англійській мовах. Відкриваються вікна, спиняються прохожі. Німіють з дива, що демонстрація має різко протибольшевицький характер. Десятки фотоапаратів знімає окремі колони

Енергійні впорядчники — всі з синьо-жовтими опасками — справно повніть службу вздовж походу. На закрутках і перехрестях вулиць окремі впорядчники регулюють сами вуличний рух, спиняють трамваї,

направляють авта в бічні вулички. Ніхто не призадумується, з чиого уповноваження; вуличний рух жде на помах руки з синьо-жовою опаскою.

— Коли так є, видно так і повинно бути — думають і поліцай, що до того часу кермували рухом і зацікавлено придавляються до походу, передаючи пасивно службу несподіваним помагачам.

Пропагандисти й пропагандисти розділюють чужомовні листівки між прохожих, впихають їх до простягнених рук з проїжджаючих автомашин.

Вулицю за вулицею колишньої колиски націонал-соціалістичного руху проходить похід. Далеко-далеко на переді над полотнами транспарантів ледве мріють різномірні національні прапори. Над ними височиться козацький прапор у руках стрункого вершника. Повіває над походом подих далеких, неозорих степів, бурхливих дій наших минулых сторіч. Європейський схід демонструє.

Глибоко в серцях дзвенять міцні слова туркестанця про незломність хоробрих басмачів, про безбожницькі клуби в магометанських мешканнях. Під знаком березового хреста йдуть магометани разом з наями протестувати перед світом проти нищення своєї і нашої віри. Так само колись під тими самими прапорами пройдемо в колонах вулицями покореної Москви — спнується горді мрії.

„Похід сейчас розв'язати!“ — тукає німецькою мовою радісвий гучномовець, що проїжджає автомашиною вздовж походу. Заблісли очі, вирівнялися ряди, міцніше вдаряє ритм маршу.

„Найн! Найн!“ — зривається пристрасний крик десь з-під середнього ряду транспарантів у відповідь за автомашину, що погналася здоганяти перед походу. До довгого ряду демонстрантів цей крик не доходить. Вони сами й без того сприймають заклик розв'язати похід, як визов, що заторкає гідність усіх демонстрантів. Росте завзяття, манить передсмак невідомого, розохочусь свідомість неминучих перешкод.

Глузливо придавляються демонстранти до обережних попутчиків, що від самого початку йшли окремо від народу тротуарами, щоб у почутті свого „аристократизму“ відгородитися від народу. А на ділі, щоб у разі чого зробитися непричасними до походу та чкурунти в бічні вулички, а коли небезпеки не буде, величаться своїм патріотизмом.

З пронизливим виглядом сирени проїжджає назустріч серединою рядів поліційна автомашина. Ряди на мент розскакуються на боки, пропускають авто й маршують вирівняними трійками без затримки.

Похід стрічає на мості над Ізаром першу перешкоду — німецьку поліційну заставу і едину поважнішу спробу комуністичної провокації.

На злодієві шапки горить.

В німецькій комуністичній партії оголошено стан поготівля. Німецькі комуністи згromадилися в будинку по Відермаєрштрасе, де находитися Краєвий Комітет КПД, щоб боронити свого гнізда перед нападом. Демонстрація була звернена проти терору і гноблення в СССР. Страх і нечисте сумління німецьких комуністів прозрадив їх, що вони почуються п'ятою коленою СССР. Демонстранти несли м. ін. транспаренти з написами: „смерть п'ятій кольоні світового большевизму!“, „Козаки боряться проти п'ятих кольон Москви!“.

Коли застава німецької поліції намагалася не пропустити далі походу, счинилася на Відермаєрштрасе колотнеча. З групи большевицьких провокаторів впали цегли на німецьку поліцію, щоб цим способом загострити зудар. Цей неприємний і небажаний інцидент не спровокував однаке того, що комуністи хотіли досягнути. Не перетворив противбольшевицької демонстрації на демонстрацію протинімецьку чи протиамериканську. Демонстранти про ціль свого протесту не забули ні на мить, навіть у найдрастичніших моментах.

Німецька поліційна застава на мості не була в силі спінити походу. Похід дійшов до своєї цілі, до будинку, що в ньому жив представник советської військової місії, продираючися прямо, або бічними вуличками через міцні застави американської військової поліції, що намагалася танками й сльозоточивими гранатами розігнати демонстрантів. Не обійшлося при цьому без потурбувань, поранень і гостріших епізодів. Але зудар з поліційними чинниками не зміг у нічому затерти виразного противбольшевицького характеру демонстрації свободолюбивих народів.

З ДОМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ ДЕМОНСТРАНТІВ В БЕЛЬГІЇ

Українські робітники-скитаць: Закликають ще вільні народи західного світу бодай морально підтримати героїчну Українську Повстанську Армію (УПА), яка без піякої помочі ззовні вже повністю 7 років веде одчайдушну боротьбу за життя і волю українського народу та за Українську Церкву, і боротьбу всіх інших народів, об'єднаних ідеально в единому Антибільшевицькому Бльоку Народів (АБН), визнаючи їхні підпольні армії воюючими арміями свободолюбивої частини людства.

Домагаються створення Міжнародного Трибуналу для розслідування, осудження і покарання всіх страшних злочинів червоної Москви, домагаються створення Міжнародної Комісії для перевірки безконечного числа найжалюївіших концтаборів-катівень СССР, де караються і ginуть мільйони ні в чому невинних громадян, та вимагають звільнення цих новітніх рабів безбожних большевицьких фараонів.

КАБЛЕГРАМА „СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ У БЕЛЬГІЇ“ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАРОДІВ

Управа „Спілки Українських Робітників у Бельгії“ виславла в дні 9. квітня 1949 р. до Організації Об'єднаних Націй каблограму наступного змісту:

„Брюссель, 9. 4. 49.

Організація Об'єднаних Націй, Пану Тригве Лі, Лейк Саксес, США.

„В зв'язку з поставленням на порядок дня ООН справи Мінденсіті, Спілка Українських Робітників у Бельгії, в імені 10.000 українських робітників-скитаць, що взяли участь у маніфестаціях 3. квітня в Бельгії, просить додуличити до денного порядку також справу українських католицьких і православних Владик, в'язнів советських тюрем — Архієпископа Сліпого і Єпископів Чарнецького, Будки, Лятищевського й Лакоти, Архиєпископів Української Автокефальної Православної Церкви, як рівнож священиків і десяти мільйонів вірних, що згинули за Христа й Україну.

„З цієї ж причини, українські скитаць в Бельгії домагаються створення МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛА для розслідування, осудження і покарання советських верховодів, відповідальних за смерть Митрополітів Шептицького і Липківського та Єпископів Хомишина, Ромжи і Коциловського.

За Спілку Українських Робітників у Бельгії:

К. Мулькевич, голова,

Я. Пришлик, секретар.

Самочистка чеського Духовенства

В Брні „Комітет акцій“ католицької дієцезії звернувся до „Окружного Комітету Санкцій“, щоб перевести чистку серед духовенства за протидержавну діяльність.

За розподіл Росії

Демонстрація протесту поневолених російським імперіалізмом народів, що відбулася в Мюнхені 10 квітня ц. р. викликала сенсацію в демократичному світі.

Помітно, що кореспонденти приділили більше уваги зовнішнім ефектам демонстрації ніж її внутрішньому змісту. Більшість звітодавців підкреслює, що ціллю маніфестації був протест проти переслідування церкви в ССР та концентраційних таборів на теренах Росії. Затушковується той факт, що демонстрація, яка відбулася під стягом Антибільшевицького Бльоку Народів чітко і ясно ставила наголос на розподіл Росії на знищення російського імперіалізму всіх мастей.

Для нас українців істотним є те, що орієнтація західного демократичного світу на „едину неділімую” немає під собою ніякого ґрунту. Мюнхенська демонстрація в якій взяли участь українці, білоруси, латиші, литовці, естонці, болгари, словаки, мадири, козаки, туркестанці, серби, хорвати й інші це іскравий доказ, що доба „слов'янофільства” для Росії скінчилася і росіянини мусять вернутися на свої етнографічні землі.

Мюнхенська демонстрація підтверджує ще раз, що керенціна, яка намагалася використати недавній процес Кравченка, як пропаганду за „едину і неділімую” була від початку засуджена на ціковиту поразку.

Дивно тільки, що цих великих змін, що зайшли серед народів Сходу Європи не помічають ті, які шукають „розв'язки східної проблеми” на випадок війни з ССР.

Осторонь від АБН стоять також чехи і поляки. І тут немає нічого дивного. Правлячі кола цих на-

родів так само хворіють на імперіалізм. Однак справа їх власної долі буде у великій мірі залежати від того, яку політику вони поведуть супроти поневолених ними народів у випадку війни.

Антибільшевицький Бльок Народів хоч і має своє специфічне окреслення, однак його завдання далеко глибше й ширше. АБН бореться проти всякої поневоленості за самостійні суверенні держави своїх народів.

І треба ствердити, що визвольний фронт народів, поневолених і загрожених московсько-більшевицьким імперіалізмом на добрій дорозі.

Чужинецькі кореспонденти, які були присутні після демонстрації на Пресовій Кореспонденції, що скликали Ліга УПВ і члени АБН Мюнхен, були вражені тим, що там почали.

Всі промовці, які виступали від імені народів заступлених в АБН, заявили, що боротимуться не тільки проти Росії більшевицької, але й проти всякої іншої, якщо вона буде триматися концепції „единої неділімової”.

Чи думаютъ з цим фактом рахуватися ті, які ще до сьогодні наїво вірють білоросійським імперіалістам за кордоном, що розчленування Росії це лише мрія українських „сепаратістів”?

І що зроблять іноземці прихильники Керенського, або якогось нового Власова коли в період розвалу ССР, поневолені Росією народи виступлять збройно проти небольшевицького російського імперіалізму?

Чи для тих народів і тоді принципи Атлантическої Хартії будуть пустим згуком, як ось тепер?

Народи Антибільшевицького Бльоку мусять рахуватися з такою можливістю!

Зміни на керівних постах совєтсько-го передпілля.

Великі переміни на керівних постах у ССР прислонили собою поступове, але послідовне обсаджування керівних постів в країнах, що стоять під впливом більшевицької Росії вірними слугами Кремлю.

В ЧСР цього року торжественно святковано першу річницю більшевицької тиранії, яка почалася усуненням непотрібної вже демократичної фірми през. Яна Масарика і назначеннем на його місце диктатору Готвальда. Готвальд обсадив ключові позиції виборованими партійцями. Дня 6. ц. м. усунув міністра фінансів Я. Долянського з командирівкою до Вію державних планувань і передав фінанси його замісникові Я. Кабесові. Це був початок. Тиждень пізніше, дія 12. к'їтня виявилася велика криза в чеській КП. На бажання Москви зреорганізовано закордонне міністерство, заступаючи старих комуністів новими людьми, послушними Кремлем, здебільшого не чехами, а судетськими німцями.

Фактичними експонентами Кремля в Празі не є Готвальд, президент Заготопський і внутрішній міністр Носек, що попав у тітівську ереє, але Фридрих Геміндер,

судетський німець, що до Праги прийшов разом з советською армією 1945 р. і щойно перед двома роками навчився по-чеськи говорити. Приятељ закордонного міністра Клементіса, др. Гайду — як вилвілося — працював у тому напрямі, щоб витіснити Клементіса. Фактично відає тепер закордонними справами маловідомий Тавфер, помагає йому Лондон (псевдо Жерард), що має захоронений в Індії до Франції за спомагання п'ятої колонії (гл. Сурма ч. 3). Вузлове становище займає шеф ОБЗ (чеське МВД) Фріц Райцингер, що ховається під чеським прізвищем Рейчин. Довренником Верховного Совета є судетський німець Бруно Келер, гospodarskим дорадником Людвік Фрайнд (по-чеськи називає себе Фрейнка) і немаловажну роль грає передвоєнний комуністичний сепаратист Карл Крайбліх.

Чеська комуністична пропаганда ще від 1945 р. намагалася з'єднати прихильність чехів до Кремля тим, що Росія буде найцевіщою забезпекою перед Німеччиною і перед поворотом судетських німців. Зараз Кремль хоче в противагу до Західно-чеської Федеративної Республіки приєд-

здійснити своєї п'ятирічки без почати німців і вмовляє, що чехи не вороту 400 тис. судетських німців. Внутрішній міністр Носек бачить усі труднощі такого непопулярного лозунгу й тому підпав враз із другими чеськими комуністами під підозру тітізму. До голосу дійшли хвилюючі судетські німці.

Розрахунки на народження тітізму в ЧСР мало правдоподібні. Чехи не є народом бунтарів. У їхній національній вдачі лежить нахил примирюватися з сильними й шукати гнучких компромісів. Чехи не серби.

В Польщі більшевицька політика примілювалася до німців викликавши глибокі потрясіння серед польських комуністів. Польща дуже тривожиться кожним пропагандивним натиком про можливість ревізії німецько-польських кордонів. В національний прикмети польської духовності — також і польських комуністів — лежить шовінізм і імперіалізм. Польща легко може піти шляхом Сербії, тому Росія переводить там часті масакри.

Після основного виарештування високих державних урядовців і політичних лідів прийшла перебудова варшавського уряду. 21 міністрів було ще замало. Всі додав він ще 9 нових. Дія 6. квітня назначив м. ін. міністрами таких членів Політбюро:

ген. Спихальського міністром відбудови на місці соціаліста (Качоровського) і Охаба І.-им віцеміністром оборони і генералом бригади. Для випробованого комуніста, бургомистра м. Лодзі створив нове міністерство легкої промисловості. Ці переміни — це тільки дрібний епізод у глибоких потрясіннях, що їх переживає комуністична Польща.

В Болгарії сенсацію викликало усунення 5. ц. м. віцепрезидента Трайчо Костова й назначення його ...директором Національної Бібліотеки. Коментатори пояснювали це симпатіями Костова до Тіта. Діл 15. квітня прийшла друга несподіванка. Урядовий комунікат болгарської Ради Міністрів і Центрального Комітету болгарської КП подали до відома, що прем'єр Джорджі Дімітров з пригини хвороби одержав „лікувальну відпустку” і поїхав на „спеціальні лікування” до Москви. Разом з тим подано коротку нотатку, що „прем'єр і закордонний міністр Коляров прийняв на авдіенцію британського посла”. Назначення дотеперішнього віцепрезидента Колярова прем'єром на місце Дімітрова вказує на те, що Дімітрова усунули з його посту, на якому він був від 1946 р., а не лише перевели на хвилеву відпустку.

Можливо, що 69-річний Дімітров дійсно хворий і для лікування потрібний йому „холодний клімат Москви. Але забувати не треба, що на „спеціальні лікування” до Москви йдуть колись Лі Лі Сай випростовувати свою скривлену лінію, а недавно поїхав Маркос, що більше не вернутися.

Преса по-різному коментує болгарські переміни. Аж дивно, що досі нема натяків на головну й самозрозумілу причину болгарської комуністичної кризи. Московської Народної Республіки коштуватиме Болгарію втрати теренів, заселених македонцями, що на півночі сягають не дуже далеко від Софії. Для пересічного болгарина така перспектива так само неприємна, як для поляка втрати Шлеська, або для чеха Судетів. Програма Югославії це одночасно часткова програма Болгарії. Югославія тратить усе, Болгарія — Македонські землі. Кремль наказав Болгарії готовити війну проти Тіта. Вона це робить по наказу, але без охоти, пиняво, пассивно. Коли нема охоти — охота приде від страху — стара рецепта Москви. Усунення великого для болгарських комуністів авторитета Дімітрова — хоч би тільки часове — викличе потрібну атмосферу терору, почуття безпомічності від старих комуністів і конечність послуху Москви. Потім, коли македонські області будуть відібрані від Болгарії, Дімітров зможе бути оголошений „вілкуванням” і пракездатним, а Костов упорядкувати книги в бібліотеці.

Протигрецькі партізани дістали були від Москви ножа в спи-

ну за те, що Маркосові школи було для московської приемності відривати від Греції македонські землі й школи було втрачати підмогу від Тіта. Вірний пес Кремля, що прийшов на його місце, Захаріядес, і його військовий командир Іоаннідес мають трудне завдання здійснити цей московський план, що не для кожного грецького комуніста є самозрозумілий.

Для підкріплення цього плану переведено персональні зміни у ПРОТИГРЕЦЬКОМУ „УРЯДІ”. Йоаннідес зроблено віцепрем'єром, болгарина Мітровського — міністром харчових справ, альбанця Гочію — міністром мешчин, додано теж македонців. Така різнонаціональна збиранина кремлівських рабів виступає під псевдо-

німом „грецького” уряду. Зовсім як в УССР!

В Румунії переведено теж зміни, але іншого порядку. Румунія на найновіших імперіалістичних плянах Москви нічого не тратить, але не заробляє. Вона зараз є тільки „мостом”, що зв'язує Москву з Балканами, Мадярчиною і ЧСР. Щоб не повстала часом яка діра в тому важливому мості, Москва нагнала 16. квітня двох віцепрем'єрів Ст. Войтеча й Траяна Савулеску і назначила віцепрезидентом випробуваних з віросповідання: закордонного міністра Анну Павкер (що як відомо — немов на глум усім дипломатам світа — має вигляд збройщиковів відьми) і фінансового мін. Василя Люку.

Меншують впливи комуністів

Меншують впливи французьких комуністів.

Комуністичний профсоюз ЖЖТ, що в 1946 р. мав 6,4 мільйонів членів, має в 1949 р. 2,5 мільйона. В промисловій окрузі Лен, де скількість комуністичних членів шахтарського профсоюза зменшилася з 1,3 міл. на 0,5 міл., усунено її провідника.

Все ж таки комуністична професійна спілка найчисленніша і в цьому році. Для порівнання:

Комуністична ЖЖТ 2,5 міл.; соціалістична „Форс Уврієр” 1,5 міл.; Християнський „Роб. Союз” 850 тис.; Незалежні 130 тис.

МЕНШАС КОМУНІСТИЧНИЙ ВПЛИВ В ИТАЛІЇ

Італійський комуністичний Профсоюз (Дж. Дж. І. Л.) оповітив звідомлення, з якого виходить, що скількість його членів зменшилася на 2 мільйони менше як у мин. році. Дія 31. березня ц. р. цей профсоюз налічує ще 4 мільйони, замість 6 мільйонів.

Виступають з КП

Член ЦК західної німецької компартії Ганс Губерт виступив з

партиї після того, коли голова Макс Райман склав від імені партії заяву: „хто хоче миру, мисить стати по боці Советського Союзу”

Втік секретар австралійської КП Шархи зі страху перед картою за накликування до зради в час війни в користь СССР, залишивши заохочені ним до зради одно partiits власну долю.

Головні агенти Комінтерну дуже хоробрі, коли підбунтовують до зради, бо знають, що будуть їм в пору доставлені літаки чи кораблі. А що мають робити дрібні агенти й збаламучені ними люди, коли дістануть такі самі судові завізання?

Письменник Люіс Сінклер зміняє фронт і відлікується прихильності до СССР. Він тільки „проти тиранії й автоматичного послуху народу урядові... Вина за війну лежатиме на СССР”.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЙ

Над славі для друку звідомлення і статті будуть поміщені в їхніх числах

До цього часу вийшли такі

ПЕРЕДРУКИ ПІДПІЛЬНИХ КРАЄВИХ ВИДАНЬ

н. м

1. Осередок Пропаганди і Інформації при Проводі ОУН	0.45
2. На зміну — журнал	0.50
3. На чатах Ч. 1. — журнал	1.00
4. Я. Бусел: Советський патріотизм	0.40
5. П. Полтава: Чому повстання 1648 року	
було переможне	0.40
6. Під бойовими прапорами УПА — велика збірка	
репортажів, ілюстр. 50 знімками	5.00
7. П. Новина: Хроніка Вовків	1.00
8. О. Орленко: Шевченко проти Москви	0.20
9. Р. Мох: Перспективи нашої боротьби	0.40
10. Історія боротьби на СУЗ по змаганнях 1920 р.	0.50

Марксизм — опію для відірваних від мас інтелігентів!